

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • FINANCA • INDUSTRIJA • OBRT • KMETIJSTVO
LETO X. ŠT. 197 PETEK, 8. APRILA 1955 TRST, UL. GEPPA 9 - TEL. 38-933

NAŠA PRAVICA IN DOLŽNOST!

V rokah delovnih ljudi ni niti pomembnega osnovnega niti obratnega kapitala, ki bi mogel v gospodarstvu te zemlje mnogo odteti. Naš kapital so imela trdna krasška tla, nekaj obrtnih obratov in predvsem trdne, žilave in sposobne roke. Vse gospodarske pomembne postojanke so izven našega narodnega premoženja in v opreki z našimi gospodarskimi in drugimi koristimi.

Zato so gospodarski račupi vedno težji. Odkar ima gospodarske vaje v rokah sedanja uprava, je nastala v našem gospodarstvu prelomnica. Vrelci iz gospodarskih načrtov in žepov anglo-ameriške vojne so usahnili. Zal smo tem vrelcem preveč zaupali in nismo računali za dejstvo, da je bilo leglo krize že v trebuhu bivše uprave, ker se niso postavili temelji gospodarski aktivnosti. Za to se moramo šele bojiti, čeprav imamo snop tehtnih razlogov.

Bomo kaj dosegli, kdaj, kako, koliko? Mnogo je pri tem čenogledov, češ ponovila se bo stara pesem — o ljubljenem gospodarstvu prelomnica. Vrelci iz gospodarskih načrtov in žepov anglo-ameriške vojne so usahnili. Zal smo tem vrelcem preveč zaupali in nismo računali za dejstvo, da je bilo leglo krize že v trebuhu bivše uprave, ker se niso postavili temelji gospodarski aktivnosti. Za to se moramo šele bojiti, čeprav imamo snop tehtnih razlogov.

Mnogo je pri tem čenogledov, češ ponovila se bo stara pesem — o ljubljenem gospodarstvu prelomnica. Vrelci iz gospodarskih načrtov in žepov anglo-ameriške vojne so usahnili. Zal smo tem vrelcem preveč zaupali in nismo računali za dejstvo, da je bilo leglo krize že v trebuhu bivše uprave, ker se niso postavili temelji gospodarski aktivnosti. Za to se moramo šele bojiti, čeprav imamo snop tehtnih razlogov.

Dobri del svoje usode nosimo v svojih lastnih rokah. Kolikor se bomo zavedali te resnice, toliko bomo vzdržali in napredovali kot posamezniki in celota. Delovne in sposobne roke že imamo in novi položaj nam ni okrnil življenjske sile. Ni nam naša pravica, ampak je tudi dolžnost čuvati to svojo zemljo, na njej delati in živeti ter se boriti za pravice, ki nam pritečejo kot delovnim ljudem in narodni skupini.

To je toliko večja naša dolžnost, ker imamo za to učinkovito orožje: Sporazum in v njem Posebni statut. Kolikor bomo znaali to orožje uporabljati, toliko si bomo priborili.

Če nismo mehužki ne smemo biti niti kukavice. To velja za našo mladino, ki se prebrada predaja sanjam o lepem in lahkem življenju v tujini in za zrelo spolno spolna bridko resnico. Seveda zahteva življenje na skromni, a vendar najbolj trdni domaći grudi terne, premissijeno in razumno žitje. Korajžno je treba zreti resničnost v lice in lejer je treba se tudi otroci neprebne navlake razvad, ki niso dostojnemu življenju neobhodno potrebne. Čim manj torej tega, kar po nepotrebnem kraje našo potrebna sredstva, čim več tega, kar nas gospodarsko krepi in utrjuje naše domove. Spriznati se moramo z dejstvom, da je naš obstoj mnogo več vrednot kot pa videz (zunanost), ki končno le vara in prevara nas in druge.

Prebili smo že več suhih let, pa bi ne držali v tem razdobju, ki nam sicer ne napoveduje bogatih let, a se razvija v zgodovinskih pogojih, ki kažejo na ureditev mednarodnih odnosov na osnovi pomiritev in medsebojnega zblizanja. Zato lahko upamo, da ne bodo nobeni politični računari mogli za dolgo časa zavreti tržaškega gospodarskega življenja.

Dolje moramo vztrajati na svojem domu in se okleniti svoje zemlje s srcem in razumom, ki moreta pričarati iz nje mnogo več življenjskih pogovov kot doslej.

ZSSR bo odpovedala naročila Angliji

Pred dvema letoma so britanski trgovci in industriji prinesli iz Moskve torbo velikih naročil. Tedaj se je sovjetska gospodarska politika odločila za nakup tudi potrošnega blaga v tujini, da bi olajšala življenje množic v bolj udobnem življenju. Te dni je prispele v London posebna sovjetska trgovinska delegacija z nesimpatično nalogo, da namreč skraj prvotna sovjetska naročila potrošnega blaga. To se dogaja v duhu nove gospodarske politike, ki se ne zлага več z nekdanjimi gospodarskimi smericami Malenkov. Sovjetska delegacija bi rada odpovedala predvsem naročila tkanin in strojev za usnarsko industrijo. Odpoved naj bi zadelala naročila v vrednosti 12 milijonov 600.000 dolarjev.

Gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo na širši osnovi

Več sporazumov o trgovinski izmenjavi in prometu - Kaj prinašajo sporazumi Trstu in Gorici

Prav tisti dan, ko je zapadla stara italijansko-jugoslavinska trgovinska pogodba, dne 31. marca, sta v Rimu podpisala predstavnik Jugoslavije — član Zveznega izvršnega sveta Osman Karabegović — in Italije — minister za zunanjo trgovino Mario Martinielli — 6 važnih gospodarskih sporazumov, ki postavljajo novo širšo podlago za trgovinsko izmenjavo in gospodarsko sodelovanje med dvema državama. Ti sporazumi so:

1) trgovinski sporazum, ki velja za eno leto in predvideva trgovinsko izmenjavo v vrednosti 60 milijard lir v obeh smereh;

2) konvencija o trgovini in plovlji, ki postavlja splošna načela, na katerih bodo temeljili trgovinska izmenjava, prevoz, carine in tarife; konvencija bo trajala 5 let in se bo avtomatično podaljšala, če jo ena stran ne odpove v določenem roku;

3) sporazuma o omejevanju prometu, ki urejata blagovno izmenjavo na omejenih področjih Trsta in Gorice. Zanimivo je, da tržaški sporazum obsega blagovni promet tudi z Novo Gorico, nadalje s Sežano, Koprno in Bujami. Skupna vrednost tega prometa v obeh smereh znaša 4,3 milijarde lir, se pravi, da je bila njegova vrednost znatno povisana. (Zadnji sporazum med anglo-ameriško vojaško upravo in Jugoslavijo je predvideval izmenjavo v vrednosti 1,2 milijarde lir. Zelo je bil povečan tudi obseg omejene trgovine med Gorico in Vidmom z ene strani, ter Novo Gorico in Tolminom z druge; saj znaša zdaj v obeh smereh okrog 2 milijardi (poprej komaj 600 milijonov lir).

4) plačilni sporazum med Italijo in Jugoslavijo, ki ureja poravnavo (plačilni obvez, ki nastajajo iz blagovne izmenjave v smislu omenjenega trgovinskega sporazuma. Italija je pristala, da se za olajšanje trgovinske izmenjave odpre brezobrestni manipulativni kredit 6 milijard lir; to bo vsakokrat olajšalo jugoslavinske nabave v Italiji;

5) protokol o letalskem prometu bo veljal dve leti. Uvedel bodo redne letalske zveze Milan - Benetke - Zagreb - Beograd in sezonske zveze Rim - Dubrovnik - Beograd.

6) sporazum o cestnem prometu bo veljal eno leto; ta ureja promet cestnih vozil. O železniškem prometu sta se vlad v posebnih pismih obvezali, da bosta najkasneje v 6 mesecih sklicali konferenco prizadetih ustanov o oskrbovanju železnice z električno energijo, o železniških tarifah in graditvi novih železniških prehodov. Drugo pismo obravnava vprašanje olajšave delovanja turističnih organizacij in turističnega prometa sploh.

OBE STRANI ZADOVOLJNI

Italijanski tisk, zlasti gospodarski, je na vidnem mestu objavil poročila o doseženem sporazumu in je s tem hotel poudariti važnost dosežkov pogajanj, ki so trajala več mesecev. Pogajanja je vodil v italijanski strani načelnik delegacije dr. Storni, v jugoslavinske pa veleposlanik dr. Stane Pavlič, ki je bil na čelu jugoslavinske delegacije. Prav tako je tudi jugoslavinski tisk z zadovoljstvom pozdravil zaključek pogajanj.

V svoji izjavi je minister Karabegović naglasil velik pomen teh sporazumov in dodal, da ustvarjajo tudi pogoje za dobre sosedne odnose med Italijo in Jugoslavijo nasplošno. Izrazil je pripravljenost jugoslavinske vlade, da se bo z vsjo močjo zavzemala za uresničitve teh sporazumov. Minister Martinielli je poudaril, da dajejo novi sporazumi večjo elastičnost trgovinski izmenjavi in da so z njimi bili postavljene temelji za novo in organsko ureditev gospodarskih in pravnih odnosov med obema državama.

PRIZNANO NACELO LIBERALIZACIJE

S svojo izjavo je minister Martinielli verjetno mislil tudi na priznanje načela liberalizacije (sprostitve) v trgovinski izmenjavi med Italijo in Jugoslavijo, se pravi, da se bo v načelu izmenjava vsrila v več carinarnico (a dogana), to je brez uvoznih oziroma izvoznih dovoljenj. Za trgovine imeni usvo-

VPRASANJE RIBOLOVA

Pri pogajanjih se je pokazalo, da je Italiji mnogo na tem, da se reši čimprej tudi vprašanje italijanske ribolova v jugoslavinskih teritorialnih vodah. Ze med rimskimi pogajanja je poslala v ta namen v Beograd dva posebna izvedenja. Jugoslavija se je, kakor poročajo italijanski gospodarski listi, obvezala, da bo na pogajanjih, ki bodo shilicna najkasneje v 3 mesecih, razumno upoštevala priporočila italijanskih izvedenec. (Neki italijanski dnevnik je priporočil italijanski vladi, naj ne prične z dobavljanjem opreme za jugoslavanske elektrarne, dokler se to vprašanje ne reši).

Splošni trgovinski sporazum

S splošnim trgovinskim sporazumom sta se obe državi zavezali, da bosta pospeševali medsebojno izmenjavo blaga in dovoljevali največje možne upravne olajšave pri izvozu lastnih in pri uvozu proizvodov države pogodbenice. Izmenjava ni več omejena na določene vrste blaga kakor doslej in blago v splošnem tudi ni več kontingentirano. Sporazumu sta sicer priložena dva spiska blaga, spisek A, ki obsega jugoslavinsko in spisek B, ki obsega italijansko izvozno blago; toda ta spiska ne izključuje trgovine z drugimi artikli, marveč osvetljuje ta, ki dosedanjo tradicionalno izmenjavo, ki ji bosta obe državi posvetili posebno pozornost tudi še nadalje. Ustanovljena bo mešana komisija, ki bo sledila razvoju izmenjave; sestala se bo redno dvakrat na leto, izredno pa vsakokrat, ko bo tako zahtevala ena izmed obeh držav.

Uvoz jugoslavinskega blaga bo liberaliziran, razen naslednjega blaga, ki je kontingentirano: govedina in teletina (2.000 ton), govedo (12.000 glav), konji vprežni in za vol (15.000 glav), prašiči (8.000 glav), mesne konzerve (500 ton), sveže in soljene ribe (2.000 ton), ribe v olju (300 ton), grodelj (10.000 ton), superafiniran ferokrom (200 t.), cement 4.000 ton, od tega 2.000 ton »strabrande«, raski premog (50.000 ton), strojne kože (50 mil. lir), vezane plošče (800 kub. m), furnir (300 kub. m), težko toplotne snovi (30 mil. lir), pogonsko olje-mazout (10.000 ton), okenško steklo (30 mil. lir).

Po drugi strani se je Jug. zavezala, da bo dovoljevala izvoz blaga ki je navedeno v spisku A, zlasti pa, da bo dovolila izvoz: 140.000 kub. m žaganega lesa iglavce, 350.000 kub. m bukovine za celulozo, 50.000 kub. m žagare hrastovine, brestovine, jesenovine in lesa drugih listavcev, 75.000 kub. m žagane bukovine, 3.000 kub. m bukovini in hrastovih friz, 7.000 ton sulf. celuloze in 6.000 ton rafiniranega svinca.

Posebej je dovoljen Jugoslaviji kontingent 4 milijard lir za izvoz vrzanih proizvodov, toda z omejitvijo na 40 mil. lir za vsako postavbo in na 100 mil. lir za vsako poglavje italijanske uvozne carinske tarife; samo artikli iz poglavja XXV tarife (soli, žveplo, zemlje in kamen, sadre in cement) se smejo izkoristiti do zneska 150 milijonov lir, vendar tako, da izvoz artiklov iz car. postavb in 237 (granit, porfid, sient, bazalt, gnaš, trahit in sl.) ne sme presegati skupne vrednosti 100 mil. lir. Dogovorjeno je, da v postavki vrzanih proizvodov niso obseženi artikli, katerih uvoz ni Italija spustila niti iz držav OEEC, kakor tudi ne cigare, cigarete, sol, presno maslo, slankor ter esenična olja iz kislega jada.

Za italijanski izvoz v Jugoslavijo bo veljala tabela Espor; izvoz blaga, ki v tej tabeli ni obsežen, bodo potemtakem dovoljevale carinarnice same.

Posebej se je Jugoslavija v okviru splošnih predpisov, ki veljajo v tej državi, zavezala uvoziti iz Italije naslednje blago: rajon, tritikož (fiocco), umetno volno in sintetična vlakna (2

milijardi lir), tkanine iz naravnega volna (1,5 milijarde lir), žveplo (5.000 t.), riž (5.000 ton), organskih in anorganskih barv pa za 300 mil. lir.

Goriški regionalni sporazum

Krajnovo obsega ta sporazum na italijanski strani celo goriško pokrajino, iz videmske polrajine pa obmejne občine, na jugoslavinski strani pa sezanski novogoriški in tolimski okraj. Sporazumu sta priložena spiska A in B, v katerem je navedeno italijansko oziroma jugoslavinsko blago, ki bo predmet izvoza, in tudi višina kontingentov, ki je določena za vsak posamezen artikel. Obseg izmenjave je določen na 953 milijonov lir na vsako stran.

Značilnosti tržaškega sporazuma

Tržaški regionalni sporazum predvideva, kakor smo že ugotovili, izmenjavo v višini 4,2 milijarde lir v obeh smereh. Takoj moramo pripomniti, da je tržaško področje deležno tudi kontinentna splošne trgovinske izmenjave med Jugoslavijo in Italijo v vrednosti 60 milijard lir. Kakor vsi regionalni sporazumi predvideva tudi ta, da gre za izmenjavo blaga, proizvedenega na tem področju, se pravi na Tržaškem ozemlju, oziroma ustrežajočem pasu na drugi strani meje. Ta izmenjava v okviru regionalnega sporazuma ni sproščena (liberalizirana), temveč podvržena kakor doslej uvoznim oziroma izvoznim dovoljenjem. To je vsakokrat obzelenjavno vredno glede na izkušnje, ki jih imajo do zdaj tržaški trgovci v tem pogledu. Saj so se pogosto podeljevala dovoljenja tudi ljudem, ki se sami niso ukvarjali neposredno s trgovino, temveč so pridobilna dovoljenja proti nagradam odstopali dru-

gim; tudi sicer so bile pritožbe zaradi diskriminacije na dnevnem redu.

Omeniti je treba, da predvideva ta sporazum za določene vrste blaga in do določene višine (v skupni vrednosti 600 milijonov lir), posebne carinske olajšave. To je treba vsakokrat pozdraviti, čeprav gre samo za olajšave v skromnem obsegu. Se goriški sporazum je pridvideval začasen uvoz jugoslavinskih vozil in strojev brez carine, da bi lahko na tej strani izvršili na njih popravila. To velja zdaj tudi za tržaški sporazum, ki predvideva tudi začasni uvoz nekaterih jugoslavinskih surovin in polizdelkov, da bi jih dokončali v tržaških industrijskih podjetjih, nato zopet izvozili.

Ta regionalni tržaški sporazum še ni bil upviljaven, temveč se o dnevu uveljavljanja morata še dogovoriti obe vladi, ker je hotelska rimska vlada omogočiti tržaškemu vladnemu komisarju, da to vprašanje še podrobno prouči.

Glede načina plačevanja izmenjave v tržaškem regionalnem prometu ne bo bistvenih izprememb. Plačila se bodo izvrševala po postopku, ki ga predvideva italijansko-jugoslavinski plačilni sporazum, in sicer po avtomatnem računom, ki ga bo odprla podružnica Banca d'Italia na ime Jugoslavanske izvozne kredite banke v Beogradu; ta banka ima v Trstu že svojo podružnico. Obračunavanje bo v italijanskih lireh. Računajo, da bo sporazum uveljavljen za 1. mesec. Tržaško izmenjavo urejujejo 3 liste in sicer lista »A«, ki vsebuje spisek jugoslavinskega blaga, ki se bo uvažalo na tržaško področje; lista »B« vsebuje spisek blaga, ki se bo izvažalo v Koper, Buje, Sežano in Novo Gorico; lista »C« pa spisek blaga, ki bo deležen posebnih carinskih olajšav.

(nadaljevanje na 2. str. v 3. stolpcu)

Boj za tranzit čez Trst in Reko

Po nastopu kominforma proti Jugoslaviji leta 1948 sta tržaški zaledni državi Češkoslovaška in Madžarska ponorčili iz Moskve presumerili tranzit proti Trstu tako, da ni šel več po južni železnici čez jugoslovinsko ozemlje, temveč po ovinku čez Trbiž in Videm v Trst. Tudi to je bila ena izmed vrst gospodarske bojkota Jugoslavije; saj prinaša tranzitni promet lež denar. Med železniškimi upravami se obračunava prevoz v švicarskih frankih. Tega bojkota bo kmalu popolnoma konec. Tako bo od 4. do 9. aprila konferenca predstavnikov železniških uprav Avstrije, Italije, Jugoslavije in Madžarske, na kateri se bodo dogovorili o ponovni usmeritvi madžarskega tranzita čez jugoslovinsko ozemlje proti Trstu. Na konferenci v Pragi so se predstavniki jugoslovinskih in češkoslovaških železnic že sporazumeli o obnovitvi češkoslovaškega tranzita po jugoslovinskih železnicah proti Trstu.

Obnovljen bo tudi češkoslovaški tranzit po jugoslovinskih proгах do Reke. Po sklepu konference med predstavnikih jugoslovinskih in madžarskih železnic v Opatiji bo mešana komisija izdelala časno železniško tarifo za tranzit madžarskega blaga čez Reko. Komisija se bo sestala sredi aprila v Budimpešti. Iz Ljubljane poročajo, da je bil 1. aprila objavljen železniški blagovni promet na progi Kotoriba-Murakerestov, ki je bil prekinjen l. 1950. V kratkem bo najbližja zveza med Trstom in Budimpešto.

Po novem voznom redu za mednarodne tovorne vlake, ki sa bodo uveljavili na mednarodni konferenci v Bukarešti (od 14. do 21. aprila), bo zboljšani tudi mednarodni tranzitni promet čez jugoslovinsko ozemlje. Železniški promet med Jugoslavijo, Madžarsko, Romunijo in Bolgarijo je zopet normalen.

Glede avstrijskega tranzita skozi Trst lahko navedemo naslednje podatke: dovoz v Trst je leta 1953 dosegel 558.092 ton izvoz iz Trsta 850.539, skupni promet torej 1.408.631 ton, kar predstavlja 68% vsega tržaškega železniškega prometa. Leta 1952 je prislopo v Trst po železnici iz Avstrije 506.180

(leta 1938 160.148), iz Trsta pa je odšlo v Avstrijo 1.519.663 (502.252) ton. Iz Madžarske je po železnici prislopo leta 1953 11.529 (leta 1952 15.790 ton), leta 1938 99.139 ton), odšlo pa iz Trsta po železnici na Madžarsko 47.744 (27.122 in 49.637 ton). Skupno je leta 1953 prislopo v Trst iz vseh zalednih držav po železnici 894.980 (leta 1952 871.222, leta 1938 864.781), odšlo pa je 1.205.006 (1.949.748 in 1.133.027 ton).

Razvoj železarske industrije v Italiji

Italijanska železarska proizvodnja je bila leta 1954 zadovoljiva. Tdabo se je proizvodnja surovega jekla in valjanih izdelkov znatno dvignila. Proizvodnja jekla zvezo in železnih zlitin ni dosegla rekordne proizvodnje iz leta 1952, temveč je bila manjša za 13,3%. Uvoz železarskih kontnih izdelkov in polizdelkov iz tujine je bil v lanskem letu precejšen; dosegel je 900 milijonov ton, to je 21% vse italijanske proizvodnje. Nasprotno je bil izvoz italijanskih železarskih izdelkov šibak, kar pomeni, da mora italijanska proizvodnja računati samo na svoj notranji trg. Skoraj dve tretjini vsega uvoza železarskih proizvodov odpade na uvoz valjane pločevine. Zato stremi italijanska železarska industrija zlasti za tem, da poveča proizvodnjo valjanih izdelkov. I-talija porabi 82% tve izdelkov domače proizvodnje in 18% tuje.

Proizvodnja jekla železa je dosegla v letu 1954 1.250.000 t, kar pomeni, da je dosegla najvišjo raven v primeri s prejšnjimi leti; nasproti letu 1953 se je povečala za 2,7%. Kljub temu je Italija uvozila lansko leto 200.000 t jekla železa. Od proizvodnje jekla železa od pade 82%, na lito železo iz plavčev in 17,2% iz električnih pečev.

Proizvodnja železnih zlitin je v letu 1954 znašala 89.500 ton, kar pomeni, da je bila za 2,8% višja kakor l. 1953. Izvozilo se 10.000 ton zlitin.

V letu 1954 so proizvedli 4.195.000 t jekla in železa, ki so v Montedisonu je italijanska proizvodnja jekla najbolj napredovala. Dosedanja proizvodnja, to je nad 4 milijone ton na

in uslužbencev, so imeli od te industrije zaslužek tudi mnogi drugi dopolnilni poklici, kar nam dokazuje že samo število gostiln in krcem, ki jih je bilo tedaj ni manj kot 35, medtem ko jih je zdaj komaj 12, ki večinoma zelo klavno žvitarijo.

Po prvi svetovni vojni se je nabrežinska kamnarska industrija le z velikim muko vlekla naprej do leta 1929. Od tega leta do 1936 pa so propadli skoraj vsi nabrežinski podjetniki. Od slovenskih je ostal le še zgoraj omenjeni arhitekt Radovič, ki bo prihodnje leto slavil 100-letnico obstanka svoje ga podjetja. Njemu je bila nedavno podeljena zlata kolajna kot lastniku najstarejšega produktivnega podjetja v Nabrežini. Ta trdva pa je menda najstarejša tudi na Tržaškem sploh.

— od —

Naš sodelavec poudarja, da moramo vzočke propadanja kamnarske industrije in obrti v Nabrežini iskati v zgodovinski dinamiki, torej ne v novem gradbenem materialu (cementu). Prav zaradi tega ne bi smel skoraj prezreti dejstva, da je nabrežinsko kamnarstvo propadlo predvsem, ker se je po priključitvi k Italiji znašlo pred odprto konkurenco kararske veleindustrije in je hkrati izgubilo obirno zaledje avstrijske monarhije. Preveliko zaslugu za razvoj nabrežinskega kamnarstva pripisuje pisec »modernemu kapitalizmu«; ta vlada še vedno pri nas in vendar so nabrežinski kamnolomi in krizi. (Pripombe uredništva).

Zakaj je naše kamnarstvo v krizi

Tudi njemu manjka zaledje

rimski dobi, ko so tlačnili sužnji, je bilo pridobivanje kamna iz rimskega kamnoloma tako neznatno, da ni prav nič vplivalo na življenje domačinov; v naslednji dobi feudalne gospode je gospodarsko življenje skoraj popolnoma zamrlo in šele ko je zavladalo meščanstvo, se je začelo gospodarstvo bolj razvijati. Meščanski družbeni red se je zelo hitro razvil v modernim kapitalizem, ki je v izredno kratki dobi ustvaril ves tisti ogromni tehnični napredek, ki ga danes občudujemo in ki je v Avstriji ter dosledno tudi za Nabrežino začel z marčno revolucijo.

Gospodarski sistem, ki je po marčni revoluciji zavladal v Avstriji, je se najbolj omejen z izrazom liberalizma, to je svobodne trgovine. Trgovci so se začeli svobodno gibati, so obogateli in nakopili velike kapitalne, ki so jim služili na eni strani za gospodarski napredek, na drugi pa za razkošje. Obogatenje je prišlo zelo hitro tudi v Nabrežino. Razkošje je začelo pošiljati bogata naročila za kamnoseške izdelke, kapitalizem in šele ko je gospodarstvo bilo razvijati. Meščanski družbeni red se je zelo hitro razvil v modernim kapitalizem, ki je v izredno kratki dobi ustvaril ves tisti ogromni tehnični napredek, ki ga danes občudujemo in ki je v Avstriji ter dosledno tudi za Nabrežino začel z marčno revolucijo.

Gospodarski sistem, ki je po marčni revoluciji zavladal v Avstriji, je se najbolj omejen z izrazom liberalizma, to je svobodne trgovine. Trgovci so se začeli svobodno gibati, so obogateli in nakopili velike kapitalne, ki so jim služili na eni strani za gospodarski napredek, na drugi pa za razkošje. Obogatenje je prišlo zelo hitro tudi v Nabrežino. Razkošje je začelo pošiljati bogata naročila za kamnoseške izdelke, kapitalizem in šele ko je gospodarstvo bilo razvijati. Meščanski družbeni red se je zelo hitro razvil v modernim kapitalizem, ki je v izredno kratki dobi ustvaril ves tisti ogromni tehnični napredek, ki ga danes občudujemo in ki je v Avstriji ter dosledno tudi za Nabrežino začel z marčno revolucijo.

Gospodarski sistem, ki je po marčni revoluciji zavladal v Avstriji, je se najbolj omejen z izrazom liberalizma, to je svobodne trgovine. Trgovci so se začeli svobodno gibati, so obogateli in nakopili velike kapitalne, ki so jim služili na eni strani za gospodarski napredek, na drugi pa za razkošje. Obogatenje je prišlo zelo hitro tudi v Nabrežino. Razkošje je začelo pošiljati bogata naročila za kamnoseške izdelke, kapitalizem in šele ko je gospodarstvo bilo razvijati. Meščanski družbeni red se je zelo hitro razvil v modernim kapitalizem, ki je v izredno kratki dobi ustvaril ves tisti ogromni tehnični napredek, ki ga danes občudujemo in ki je v Avstriji ter dosledno tudi za Nabrežino začel z marčno revolucijo.

Karikaturisti so pravzaprav veliki tekmeči častnikarjev. Dobra karikaturo pove včasih več kakor dolgobeseden članek. Včasih je vendar potrebno novinarjevo pero, da nekoliko razloži karikaturo. Ob novorojenčku, ki predstavlja bodočo nemško vojsko, sedita Michel (Zahodna Nemčija) in Marijana (Francija). Dete je v zibelki NATO (Organizacija severnega atlantskega pakta zahodnih držav, ki ga vodijo Združene ameriške države). Oborožena Nemčija je pravzaprav sad ameriške politike, s katero se v tem pogledu strinja tudi angleška. Nemčija je prav te dni po precej burni razpravi v državnem zboru priseljal na oborožitev in pristop k Severnemu atlantskemu paktu, še bolj trdo je slo za ratifikacijo v francoskem parlamentu. Kafe, da sta se Michel in Marijana končno sporazumela, da bosta složno zibalata dete, čeprav ga nista posebno veselila. (Karikatura Szewczuka za Die Welt).

leta, predstavlja le 70% zmogljivosti italijanske jeklarske industrije. Da bi se vsa zmogljivost izkoristila, bi bilo potrebno znatni stroške in s tem pospešiti potrošnjo jekla, ki zdaj znaša nad 5 milijonov ton. Za proizvodnjo jekla se v Italiji povečini uporabljajo Martin-Siemensove peči. Proizvodnja po tem sistemu se je dvignila od 45,5 odst. v l. 1953 na 52,8% v l. 1954.

Proizvodnja valjanih izdelkov je v lanskem letu zabeležila svoj rekord, ker je dosegla 3.150.000 ton, ter se povečala za 26% v primeri z l. 1953.

Dane so možnosti, da bi se proizvodnja te panoge železarske industrije še izpopolnila in povečala. Najbolj je napredovala proizvodnja splošnih izdelkov (za 49% proti l. 1953), ker je popravševanje po srednjih pločevinah in trakovih največje. Zmanjšala pa se je proizvodnja evri, in sicer za 5,6%, ker je izvoz teh padel.

SOJIM BRALCEM IN OGLASEVAL-CEM ZELITA UREDNIŠTVO IN UPRAVA »GOSPODARSTVA«.

Avtomobilska industrija na Poljskem

Poljska je (tabor) po drugi svetovni vojni pričela graditi lastno avtomobilsko industrijo. Letos bo izdelala 25.000 tovornih avtomobilov, 12.000 osebnih in 32.000 motornih koles. Nekaj avtomobilskih vozil že izvažata. Glavni izvoznik v zahodne države je Češkoslovaška. Tovorne avtomobile izdelujeta tovarni v Starachowicah in Lublinu. Prva izdeluje 3,5-tonska vozila (Star 20), druga 2,5-tonska (»Lubline«), in sicer po licenci sovjetske tovarne »SIS«. Tovarno v Lublinu so opremlili Rusi. Tovarna v Zeranu izdeluje posebne avtomobile vrste »Warsaw« po sovjetski licenci »Pobjeda«. Zdad pripravljajo izdelovanje ekonomičnega vozila »Syrana«. V prometu so motorna vozila »SBI« (125 cm) in »Junaka« (350 cm). Traktorjev izdelajo približno 7.000 na leto.

AMERIŠKA INDUSTRIJA PROTI NEMŠKI TELEVIZIJSKIM APARATOM

Iz New Yorka poročajo, da je pričela nemška proizvodnja televizijskih aparatov vznemirjati ameriške industrije. Nemci nameravajo do konca leta 1956 ali najkasneje do leta 1957 izdelati en milijon televizijskih aparatov in jih vpreči na južnoameriški trg. Gre za izdelke podjetij Telefunken, Grundig in Philips-Krefeld. Američani nameravajo zgraditi tovarne v južnoameriških državah in tako pobijati nemško konkurenco.

Začudeno smo ostali ob Romanovi oznabi Slovencev za vdvoječinske narod. Gospod Romano je to označbo lahko našel samo v fašističnih političnih priločnikih. Fašistični oblastniki so namreč dosledno zavržali zahtevo Slovencev po priznanju enakopravnosti jezika v solah, na sodiščih in javnih ustanovah sploh, češ da so Slovenci pravzaprav »bilingvni« (dvojezični), se pravi, da vsi govorijo tudi t. italijanski. »Bilingvni« je pri njih pomnilo še več. V zagovor svoje usodne politike pred italijanskim narodom in svetom so trdili, da Slovenci sploh niso narod z vsemi svojstvi, ki jih zahteva ta označba; zato so znašli tudi označbo valloponov.

Ali hoče prof. Romano na to pot? Mirovna pogodba je priznala slovensko jeziku popolno enakopravnost z italijanskim. Na tem osnovnem priznanju so tudi zgrajene določne lon, domske Memoranduma. Ali vse te listine, ki so jih poleg Italije in Jugoslavije podpisale tudi Združene ameriške države in Anglija, res nič ne ve-ujajo?

Menimo, da g. Romano ni niti kot pedagog nikdar pomislil, koliko energije stane slovenskega izobraženca dvojezičnost. Kakšna žrtva za sloven, skega dijaka, ki mora znati italijanski jezik prav tako kot njegov tovarš, ki mu je italijanščina materin jezik! Koliko časa več bi lahko naša visokošola posvetili strokovni izobrazbi, ko ne bi bili prisiljeni tritati svojih sil za učenje drugega jezika?

O priznanju resnične jezikovne enakopravnosti bi lahko govorili edino, a ko bi našemu človeku bila možna izobrazba v lastnem jeziku od osnovne šole do zadnjega izpita na univerzi! Našim visokošolcem bi lahko usaj e mogli, da deloma študirajo v Jugoslaviji, nato pa v Italiji, kjer bi hvlolašili nostrifikacijo do skrajni možnosti.

Kamen je predrag in ne more konkurirati z mnogo cenejšim cementom. Tako preprosto, preveč preprosto, si razlagajo Nabrežinci svojo težko gospodarsko krizo. Zakaj naj bi bil nabrežinski marmor predrag? Saj se ni vendar podražil! Res je sicer, da mu nekdanj ni delal konkurenca cenejši cement, toda tudi brez cementa je bilo vedno dovolj drugega raznovrstnega gradbenega materiala, ki je cenejši kot krasški marmor in kljub temu je kamnarska industrija prekrasno uspevala v Nabrežini in sosednih kraških vaseh, in sicer od marčne revolucije l. 1848 do začetka prve svetovne vojne. Ze ta dva zgodovinska mejnika, to je marčna revolucija in prva svetovna vojna, nam namigujeta, da v tej zadevi ni odločala cena.

Človek zelo perad menja svoje navade in zato si domišlja, da so razmere, v katerih živi, večne. Kdo bi bil verjetno okoli leta 1900, ko je v Nabrežini prekrasno življenje, da bo to industrijsko središče že v bližnjih desetletjih popolnoma zaspalo. Ako bi pa upoštevali zgodovinsko dinamiko, bi našli v njej pravilen odgovor tudi na vprašanje nabrežinske krize, ki nima nič skupnega s ceno kraskega marmorja.

O tako imenovanem »Rimskem kamnolomu«, ki je zraven nabrežinske železnice postaja na Razpotju, nam pove zgodovina, da je star sicer že več kot 2000 let, toda kljub temu je ostala Nabrežina do marčne revolucije čisto navadna krasška vas, ki ni piti sanjala o svoji bodoči kamnarski industriji. V

PO SVETU

Veliki na visokem

Teško je z nekaj potezami začrtati današnji razvoj visoke svetovne politike. Vse je nekam previsoko za nas navadne zemljane. Zadnje dni mnogo pišejo o novem poskusu za sklicanje sestanka na visoki ravni. Samo velik...

MEDNARODNA TRGOVINA

Tržaski lesni trg

Splošno vlada na tržaskem lesnem trgu pomanjkanje lesa. Dovoz iz Jugoslavije je malenkosten; pričakujejo, da se bo zdaj, ko je bila sklenjena med Italijo in Jugoslavijo nova trgovinska pogodba, povečal. Jugoslovanske cene...

Tržaski sporazum

Lista A predvideva uvoz sledečih količin jugoslovanskega blaga na tržasko področje (v milijonih lir): sveže gobe, jagode in slivno 7; suhe gobe 5; zelje 10; sveže sadije 30; sveže zelenjave 120; suhe slive in višnje 50; višnjev sok 10; sveže mleko 70; mlačni izdelki 20; jajca 30; pivno 10; vino 250; žganje, alkoholne pijače 50; vino v buteljkah 10; likerji 6; etilni alkohol 50; med 3; goveje meso 20; salamo 10; konji za delo...

Med Italijo in tujino

Zahodna Nemčija. — Obstoječi trgovinski sporazum z dne 14. 4. 1954 je bil podaljšan do konca marca 1956 ob nespremenjenih kontingentih neliberaliziranega blaga. Kontingenti, ki so vezani na ministrsko uvozno ali izvozno licenco, se bodo razdelili polletno, razen kolikor gre za sezonsko ali kvarljivo blago. Prošnjo za udeležbo na kontingentih je treba vložiti pri ministru za zunanjo trgovino v Rimu, glavni direkciji za uvoz in izvoz, med 1. in 30. aprilom za prvi ter med 1. in 20. oktobrom za drugo semestrano kvoto. V prošnji se mora navesti, na katero kvoto se prošnja nanaša, in ji je treba priložiti dokumentacijo, iz katere je razvidno, da gre za posvem konkretne trgovinske operacije.

Na spomladanskem zagrebškem velesojmu

Letošnja prireditelj prekaša vse dosedanje

(Od našega stalnega dopisnika) Zagreb, 5. IV. 1955. Letošnji spomladanski velesojm, ki se odpre 8. aprila in bo trajal do 17. t. m., bo prekosil vse dosedanje. Kakor smo že zadnjič poročali, je letošnja prireditev združena z jubilejno proslavo osvoboditve. Ni dvoma, da je tudi ta okolnost pripomogla k uspehu. Lahko takoj ugotovimo, da je treba pripisati ta uspeh v glavnem sami pobudi razstavljalcev. To je povsem logična posledica napredka jugoslovanske proizvodnje, ki prinaša na dan vedno več novih artiklov in išče zanje kupce. Nekaj številki bo osvetlilo letošnji uspeh. Leto 1955, ko je bil prirejen prvi spomladanski velesojm, je na njem sodelovalo 65 razstavljalcev, ki so razstavili 2.671 artiklov na površini 9.523 kv. metrov. Naslednjega leta, to je leta 1954, se je število udeležencev povečalo na 666, razstavljenih pa je bilo 2.709 vzorov na površini 12 tisoč 438 kv. m. Na letošnjem spomladanskem velesojmu sodeluje 1.045 razstavljalcev, ki razstavljajo 16.000 vzorcev na površini 16.000 kv. metrov. V omenjeno število razstavljalcev je vključenih 561 predstavnikov jugoslovanske obrti. Na velesojm so prišla industrijska, obrtniška in trgovinska podjetja iz vseh republik Jugoslavije. Udeležba po republikah je naslednja: Največ razstavljalcev ima Hrvaška, in sicer 321, nato Srbija 137, avtonomna pokrajina Vojvodina 130, Slovenija 97, Bosna in Hercegovina 35, Makedonija 31 in Crna gora 3. Tudi za spomladanski velesojm se zanimajo tujci. Mnogo jih je prislopo v Zagreb še pred otvoritvijo sejma, da bi vzpostavili zveze z jugoslovanskimi podjetji in da bi si ogledali razstavljeno blago. Prišlo je že v tradicijo, da jugoslovanska podjetja razstavljajo na zagrebškem velesojmu zlasti svoje nove izdelke. Tudi letos je prišlo na sejem lepo število novih proizvodov, in sicer okoli 160. Gre za izdelke, ki jih doslej ni izdelovala Jugoslavija, temveč jih je bilo treba uvažati. Med njimi so predvsem razni stroji, orodje in razna oprema. Veliko pažnjo posevča jugoslovanska industrija zlasti poljedelskim strojem vseh vrst. Pozornost zaslužio tudi razni izdelki precizne mehanike, tkanine, izdelki prebranjevalne in kemične industrije. Naj omenimo še zdravniške mize, stole in omare, nadalje razne kemične izdelke, kakor smolnate emulzije, kakor tudi farmaceutske preparate (vitaminsko čokolado, čokolado proti sladkorni bolezni itd.). Zanimivo so patentirani ovrtniki, ki ostanejo trdi tudi po večkratnem pranju, nadalje nogavice iz grilona, vrsta predmetov iz polivinila itd. Mnogo teh proizvodov je namenjenih tudi zunanji trgovini, in so navadno izdelani po okusu tujih kupcev. Obrtniška razstava je bila prirejena v večjem obsegu, medtem ko je vinski sejem skromnejši. Razstavljena so vina iz Istre, Slovenije, Hrvaške, Hercegovine in Srbije. Kakor smo že v prejšnjih dopisih omenili bo med velesojmom tudi razstava športnega ribolva in sicer v Lovskom muzeju. Glas sejemске prireditelje dopolnjuje tucionalna modna revija.

GOSPODARSKO SODELOVANJE MED JUGOSLAVIJO IN ANGLIJO

»Privredni pregled« (Beograd) je sel v dvojni številki, ki je posvečen gospodarstvu Vel. Britanije. Anglijski minister za zunanjo trgovino A. R. je v uvodni besedi pozdravil pobudo »Privrednega pregleda«, ki ima namen pospešiti gospodarsko sodelovanje v obema državama. Razvoj jugoslovansko-angelskih odnosov je orisal Barbalji, glavni tajnik Zvezne znanstveno-trgovinske zbornice v Beogradu.

NOV GOSPODARSKI LIST V JUGOSLAVIJI

V Zagrebu je pričel izhajati gospodarski štiriinšestdesnik »Jugoslovescher Wirtschaftsinformer«, posvečen zlasti zunanjetrgovinskiim izmenjavam. Pomaranče in limone v ČSFR. Gori. List »Pobjeda« (Titograd-Bogorica) poroča, da so ob Boki Koski posvetili veliko pozornost sadstvu, zlasti tipičnemu južnemu sadlansko letu, so posadili 2.000 sadnih dreves, letos pa 6.785; od tega 2.350 maraščev in limon.

POGAJANJA MED ITALIJO IN AVSTRIJO

Od 13. do 15. aprila bodo v Rimu avstrijsko-italijanska pogajanja glede dobave avstrijskega lesa. Italijanski trgovci računajo, da bo avstrijska vlada pristala na mesečni izvozni kontingent 200 tisoč do 230 tisoč kub. metrov. Avstrijska vlada je dovolila izvoz 6.000 kub. metrov jamskega lesa in 7.000 kub. m brzojavnih drog na podlagi trgovinske pogodbe z Italijo, ki je bila podaljšana do 31. maja. — V Milanu je pomanjkanje lesa splošno. Povpraševanje po mehlem lesu je živo. Nekateri italijanski uvozniki skušajo nabaviti mehki les v Franciji. Italija je že povečala uvoz trdega lesa iz Francije. Tudi cene trdega lesa so čvrste.

ITALIJANSKI UVOZ CELULOZE V LETU 1954

V letu 1954 je Italija uvozila 2.962.150 stotov celuloze, od tega 2.145.133 stotov za proizvodnjo papirja in 827.037 za umelna vlakna. V primeru z letom se je uvoz celuloze za proizvodnjo papirja v letu 1954 zvišal za 23,3% (v letu 1953 je uvozila za ta namen 1.754.226 stotov), dočim se je uvoz celuloze za umetno vlakno povečal za 35,1% (v letu 1953 611.957 stotov). Vrednost uvožene celuloze letu 1954 je dosegla 37.465 milijonov lir, kar pomeni, da se je povečala za 37,2 v primeru z letom 1953.

NEMCI NE KUPUJEJO ITALIJANSKEGA RIZA

V zadnjih dveh mesecih je Nemčija kupila velike količine neolučenega riza v Egiptu po 119 dolarjev za tona; po isti ceni bo nabavila tudi rizi iz Španije. Tako se bo v kratkem na Nemškem prodajal predelani rizi po nekaj več kot eno marko za kg. Ker dobi Nemčija egiptovski rizi za 8 dolarjev bolj poceni za tona, kakor je italijanski, je nemško povpraševanje po italijanskem rizu zelo omejeno.

AVSTRILJA UVAŽA VEČ KAVE, KAKOVA IN ČAJA

Avstrijski statistični inštitut je ugotovil, da je Avstrija v letu 1954 uvozila 6.928 t kave (proti 6.758 t v letu 1953); izvoz kave je dosegel 4.828 t (4.424 t v 1953), čaja pa 487,5 tona (391,1 t).

HMEJLJ V NUERNBERGU

V zadnjih dveh tednih so bile cene za hmelj lanskega pridełka zelo čvrste. Veliko je bilo zlasti povpraševanje po vrsti Hallertauer, ki se je prodajal po 305 do 325 nemških mark za 50 kg. Ponudba drugih vrst je bila piča.

Poujade še vedno straši francoske državljane

Voditelj Zveze za obrambo trgovcev in obrtnikov v Franciji Pierre Poujade je na dan 28. marca razglasil splošno stavko svojih pristaveh, ki naj bi se izvedla tako, da bi ti zaprl svoje trgovine in delavnice. Stavka je uspeva v Avstraliji, jugozahodni in deloma v južni Franciji, ne pa v Parizu in drugod. V Marseillesu so zaprli kavarne, bare in restavracije, v Bordeauxu je stavkalo okoli 80% javnih lokalom. Poujadovo gibanje proti visokim davkom, ki tarajo male trgovce in obrtnike, se je bolj razvijalo v srednji in jugozahodni Franciji. Število njegovih pristaveh cenijo na 800 tisoč. V ogromni dvorani na sejmšišču v Versaillesu je pred velibo množico svojih pristaveh razložil domačim in tujim častnikarjem svoj program. Poujade zahteva od vlade: 1) naj razpusti poseben davčno policijo finančnega ministristva, ki jo sestavlja 376 mož, katerim imajo pravico pri kontroli davčnih prijav brskati tudi po knjigah podjetij; 2) denarne kazni, ki so bile naložene zaradi nepravilnih davčnih prijav je treba brisati. Poujade ima šela 34 let in je lastnik neke papirnice in knjigarne.

RUSI SNUBJIJO AVSTRILJO

Sovjetska vlada je povabila avstrijskega kanclerja na obisk v Moskvo. Ta je vabilo sprejel, vendar se je prej posvetoval z Ameriko. Rusi so pripravili skleniti mirovno pogodbo z Avstrijo, ako se skupno z zahodnimi državami zagotovi njena nevtralnost, se pravi, ako Avstrija ne pristopi k zahodnemu bloku; pa tudi z Nemčijo se ne sme združiti. Moskva zdaj nemško vprašanje (zdrži-telj Zahodne in Vzhodne Nemčije ter oboje) kakor avstrijsko. Nemci niso zadovoljni s to sovjetsko potezo.

AVSTRILJA UVAŽA VEČ KAVE, KAKOVA IN ČAJA

Avstrijski statistični inštitut je ugotovil, da je Avstrija v letu 1954 uvozila 6.928 t kave (proti 6.758 t v letu 1953); izvoz kave je dosegel 4.828 t (4.424 t v 1953), čaja pa 487,5 tona (391,1 t).

Katero blago je vezano na licenco

V zadnji številki »Gospodarstva« smo objavili določbe o uporabljanju nove tabele »E« spet. V naslednjem prinašamo razčlenitve, iz katere je razvidno, katero blago katerega izvoza je še dolže- sej brez carinarnice; je odslej podvržen ministrski licenci, in obratno, katero blago, ki je bilo doslej vezano na licenco, je bilo za izvoz sproščeno. Opozarjamo pa ponovno, da veljajo pri izvozu v države, s katerimi ima Italija klirniški sporazum, in prvi vrsti določbe izvršnih predpisov, ki so bili izdani k posameznim klirniškim sporazumom.

ENOTNA CENA AMERISKEGA BAKRA

Največje ameriško podjetje za pridobivanje bakra Kennecott Copper Corporation se je pridružil ostalim ameriškim proizvajalcem, ki so povišali cene bakra za 3 stotinke. Od 31. marca bodo tako ameriški proizvajalci imeli enotne cene 36 stotink za funt.

SVETOVNA PROIZVODNJA MINERALNEGA OLJA IN GAZOLINA

Svetovna proizvodnja mineralnega olja in gazolina (iz zemeljskega plina) se je l. 1954 dvignila na 700 milijonov ton. Bila je za 28 milijonov ton večja kakor l. 1953. Na Bliznjem vzhodu in v Južni Ameriki je najbolj napredovala, in sicer na Bliznjem vzhodu za 15 milijonov ton, v Latinski Ameriki za 9 milijonov ton, v Vzhodni Evropi in Sovjetski zvezi je napredovala za 7 milijonov ton, v Severni Ameriki je nazadovala za 4 milijone. Delež Združenih ameriških držav na svetovni proizvodnji je prvič po letu 1902 padel izpod 50%.

„GOSPODARSTVO“

izhaja vsak drugi petek. — UREDNISTVA: Trst, Ulica Geppa 9, 38-933 — CENA: posamezna številka 100 za Jugoslavijo din 15. — NARODNI letna 600 lir, polletna 350 lir. Post. računa »Gospodarstvo« št. 11-9396; za jugoslavijo letna 380 din, polletna 200 din, naroča se pri A.D.I.T.-u, DRZ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-1, ček. rač. pri Narodni banki št. 60/375, za čono B letna 380 din, polletna 200 din, naroča se neposredno pri upravi »Gospodarstva«. — CENE OGLAŠAV: za vsak m/m v širini enega stolca 400 din za izmenstvo 60 lir.

CELBAL ALI FANFANI?

Pred odhodom v Ameriko si je Scelbova vlada zopet zagotovila življenje za nekaj mesecev. Obične volitve so bile odložene, oložen je bil tudi spor med vladnimi strankami zaradi zemljiških pogodb. Vladi je bila zopet izglasovana zaupnica. Njena večina ni sicer velika, toda večina je le. Sami hrvaški demokrati imajo v parlamentu 264 poslancev; če pri glasovanju zberejo zase 275 glasov, je dovolj. Do te večine jim pomagajo njihovi zavezniki liberalci in socialni demokrati pod vodstvom Saragata, medtem ko so se republikanci umaknili. Meseca maja poteče čas 7-letnega vladanja zunanega predsednika republike Einaudija, ki je te dni dopolnil 81 let. Po izvolitvi novega predsednika mora vlada odstopiti, ker nastopi nova doba v državnem življenju. Kdo bo sestavil novo vlado? Scelba ali Fanfani? Scelba je človek sredine v kršćanski demokratiški stranki, medtem ko se Fanfani glavni tajnik stranke približuje bolj levi. Fanfani je vsekakor ambiciozn človek in se fe februarja je hotel zrušiti Scelbo, ki se je spretno umaknil udarcu. Ali bo Amintore Fanfani ob prvi priložnosti zopet poskušal srečo? Kaj namerava, ni znano. Vsekakor gre o njem glas, da je izvrsten organizator in da hoče svojo stranko reorganizirati. Mario Scelba se je kljub sukcom z leve in desne ohranil na vladi več kakor eno leto. Po obisku v Ameriki in po porazu Togliattijevih in Nennijevih sindikalistov v tovarnah Fiat se je njegov položaj še bolj utrdil.

INDIJSKI IZVOZ RIZA V TEKOCHEM LETU

V tem letu bo Indija izvozila 200.000 t riza dobre kakovosti. Večji del te količine pojde na angleški trg, na Formozo itd.

UVOZNO DOVOLJENJE ZA UVOZ V LIBANON

Libanonska vlada je uveljavila uvozno dovoljenje za vrsto raznih artiklov, kakor pšenice, ječmena, ...

III.

Za boljše razumevanje vsega do sedaj povedanega hočemo navesti primer iz trgovinske stroke. Pri sklepanju nove kolektivne delovne pogodbe za uslužbenice tržaskih trgovskih podjetij z dne 11. 12. 1950 (contratto collettivo di lavoro per il personale dipendente da aziende commerciali) so sodelovali in pogodbo podpisali za delodajalce Združeni trgovci na drobno, Zveza veletrgovskih združenj, Zveza združenj in vzajemnostnih institucij ter Avtonomno združenje svetovinarjev na drobno; s strani delojemalcev pa Delavski zbornica (Camera confederale del lavoro) in Zveza Enotnih sindikatov. Po vsem tem, kar smo povedali, je ta kolektivna pogodba obvezna samo za člane pravkar omenjenih združenj oziroma tistih združenj in združenj, ki so člani omenjenih zvez, ter za člane omenjenih delavskih sindikatov, za druge pa ne; kajti pogodba je bila sklenjena v času, ko je že veljala svoboda združevanja.

FRANK V CURIRU

Francoski frank je 25. marca kvotiral v Curiru 1.148, teden nato, se pravi 1. aprila pa 1.525 švicarskega franka. Frank se je tako dvignil za 0,39. V Bruslju 25-III; 13,55, 1. aprila 13,625; napredek 0,55%.

ZMANJSANJE DENARNEGA OBTOKA V ITALIJI

V mesecu januarju se je denarni obtok v Italiji zmanjšal za 94 milijard lir, in sicer od 1538,3 milijarde na 1444,3 milijarde.

WINSTON CHURCHILL SE JE UMAKNIL

Predsednik angleške vlade Winston Churchill je 5. aprila prostovoljno odstopil. Storiel je to zaradi svoje starosti. Dolgo se ni mogel odločiti za to korak, ker bi bil rad — kakor je sam dejal — izvršil še zadnjo svojo veliko nalogo, da bi namreč končno spravil Vzhod in Zahod. Ostal bo še nadalje član poslanske zbornice, se pravi, da se ne bo popolnoma umaknil iz političnega življenja. Na njegovo mesto je stopil A. Eden.

BOMBEN NA CIPRU

Na radijsko postajo v mestu Nikoziji na Cipru so neznanici vrgli bombe, ki so napravile veliko škodo. V Larnaku so z dinamitom napadli policijsko stražnico. Atentate so Grki izvršili tudi v Limassolu in Famagusti. Ciper so zasedli Angleži leta 1878 na podlagi zaključkov berlinskega kongresa, ki je otok vzel Turkom. Grško prebivalstvo na otoku se hoče priključiti h Grčiji. Protj temu pa so Turki, ki tam prebivajo, predvsem pa Angleži, ker jim je Ciper strateško oboje.

Ali so kolektivne pogodbe obvezne?

tere ne velja kolektivna delovna pogodba z dne 11. 12. 1950 s poznejšimi spremembami in dopolnitvami, torej za tiste, ki sploh niso organizirani ali pa so organizirani v takih strokovnih združenjih in sindikatih, ki omenjene kolektivne pogodbe niso podpisali.

Na kaj moramo paziti pri sklepanju pogodbe?

Katere pa so v glavnih obrisih omejitve, ki jih postavlja zakon prostemu določanju delovnih pogojev? Reklji smo že, da ni nobene omejitve, če so pogoji celougodnejši od pogojev kolektivne delovne pogodbe. Če pa ima kolektivna pogodba nista vezana, mora biti delovni pogoji za delojemalca slabši, si bo moral delodajalca ogledati predvsem člene 2099—2134 civilnega kodeksa. Videti bo, da ne sme določati delovnega časa prekomerno; da bo moral izredno delo posebej nagraditi; in dan dan na teden prosto in mu dati tudi letni odmor; da bo moral izpolnjevati obveznosti o socialni odgovornosti; da uslužbenca brez odpuščanja rok ne bo smel odpustiti, razen če bo imel za to tehten vzrok; da mu bo moral, če ga sam odpušči, izplačati odpravnino, in še več podobnih stvari, ki se s pogodbo ne dajo spremeniti. Nekaj podrobnejših predpisov, posebno o pravicah v primeru bolezni, o dolžni letnega odmora in o odpovednem roku pri uradniškem osebju bo našel v zakonu z dne 13. 11. 1924, št. 1825, ki še vedno veljavi. Pač pa obstoji v

ZAKONIH OBČUTNA VRZEL V POGLEDU PLAČE

ali medze; zanjo velja, kakor smo že zgoraj omenili, v prvi vrsti izrecni ali molčeči dogovor, ki sta ga stranki sklenili, in nima zakon v tem primeru glade višine ali primernosti plače in medze nobenih izrecnih določb. V tem pogledu je delojemalec, ki služno išče, pač veliko na slabšem od tistega, ki je zasčiten s kolektivno pogodbo ali z razsodom. Spriču vsega, kar smo povedali, delovna pogodba za tiste poslovne ljudi in njihove uslužbenice, ki niso organizirani, ni povsem enostavna stvar. Zato je nujno priporočljivo, da se stranki že pred nastopom dela točno domeni o vseh pravicah in dolžnostih. Seveda bo težko sklepati tako obsežno pogodbo brez sodelovanja izvežbenega pravilnika; to tudi ni navada; zato bo pa v večini primerov kazalo, da se delodajalec in delojemalec izrecno dogovorita, da bo za delovni odnos veljala kolektivna delovna pogodba njune stroke, in sicer bodisi v vseh ali pa vsaj v posameznih njenih določbah, kakor n. pr. glede plače, dvoletnih povikov, trinitate plače oziroma božične nagrade, letnega odmora, delovnega časa, odpovednega roka, odpravnine. Če bosta tako storila, se bosta ob koncu delovnega odnosa v večini primerov ognila neveselostim, stroška in tudi zameri — vsaj do takrat, ko bo zakonodajalec z izdajo novih predpisov, ki bodo veljali enako za vse, izmotal štreno iz današnjega zmiede. Dr. Drag. Skrinjar

FRATELLI NASCIBENE

Smerokazalci, Meglenke in Zarometi, Luči za ev. tablice Signale lucii

UVOZ IZVOZ

Zalogo električnega pribora in nadomestnih delov za avtomobile TRST — CI. CORONEO, 39 Tel. 24-240

GOSTILNA FURLAN REPENTABOR

DOMAČA RUHINJA IN PRISTNA VINA — CENE UGODNE! Za morebitna naročila in rezervacije, kličite telefonsko calico Repentabor

PRILIKOM VAŠEG DOLASKA U TRST

POSJETITE U VAŠEM INTERESU MAGAZIN ENGLISKIH ŠTOFOVA TRST — ULICA SAN NICOLO' BROJ 22 — TELEFON 31-138 — TRST

PRODAJA NA VELIKO I MALO ORIGINALNIH ENGLISKIH ŠTOFOVA ZA MUŠKA I ŽENSKA ODIJELA UZ NAJNIZJE CIJENE.

JAZBAR STANISLAV
UVOZ - IZVOZ
 vseh vrst blaga za stavbeništvo
 Vezane plošče vseh vrst
T R S T
 Urad in skladišče: Scalo legnami - Tel. 44-552

KINO OPČINE predvaja 10. t. m.
 film **USMILJENJE ZA TISTEGA, KI PADE**
 «PIETA' PER CHI CADE»
 Lastnik želi cenj. obiskovalcem vesele velikonočne praznike!

TRVDRKA USTANOVLJENA LETA 1893
Destilacija esenc
Janoušek
TRST - BARKOVLJE - TELEFON 29-963
Lastna proizvodnja in izvoz:
 eteričnih olj za lekarniško uporabo in izdelavo parfumov;
 eteričnih olj za izdelavo dišečih mil in kozmetičnih izdelkov;
 esenc za izdelavo likerjev, sirupov in slaščičarskih proizvodov;
 neškodljivih barvil in aromatičnih kemičnih proizvodov
ŽELI VESELO VELIKO NOČ!

Društvena gostilna Opčine
 Opčine, Proseška ulica 39
 Dragim gostom želi vesele velikonočne praznike!

Trgovina jestvin ŠKABAR JOSIP
 Opčine, Narodna ul. 42 želi cenjenim odjemalcem obilo pirhiv!
 TEL. 21-026

Trgovina in pekarna ČOK ZORA
 Opčine, Narodna ul. št. 61 - Tel. 21-046
 želi cenj. odjemalcem vesele velikonočne praznike!

TRGOVINA STAVBNEGA MATERIALA
DANEU FRANČIŠKA
 OPČINE - NARODNA UL. ŠT. 77
 želi vesele velikonočne praznike vsej cenj. klienteli!

GOSTILNA SOSIČ JOSIP
 OPČINE - NARODNA ULICA 65
 ŽELI CENJENIM GOSTOM VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

KINO PROSVETNI DOM NABREŽINA
 predvaja v soboto 9. aprila ob 20. uri
 in na velikonočno nedeljo s pričetkom ob 16. uri
 in 20. uri zanimiv film v barvah
KAZNJENEC IZ ZENDE
 (IL PRIGIONIERO DI ZENDA)

A. Donaggio-Trieste
 USTANOVLJENA LETA 1912
IMPORT - EXPORT
 ZALOGA BLAGA ZA ŽENSKÉ IN
 MOŠKE OBLEKE IN PODLOGE
RIVA TRE NOVEMBRE 9 - TELEFON 24-863
 TELEGRAMI: DONAGGIO CHIESAGRECI TRIESTE

I.E.L.M.A.T.
IMPORT - EXPORT
TRST - TRIESTE - VIA FABIO FILZI 23
 Tel. 29-970, izven urnika 26-636 33-686 - Telegr.: IELMAT-Trieste
 Kupuje: odpadke metala, les za predelavo in
 kurjavo - Prodaja: stroje in tehnične predmete

„TRANS-TRST“ D. z o. z.
Trst - Ul. Di Donota 3 - Tel. 38-827, 31-906, 95-880
 UVAŽA: vse lesne sortmane in produkte gozdne industrije
 IZVAŽA: vse proizvode avtomobilske industrije in rezervne dele
 Vse vrste gum tvornice CEAT - Pisalne in računsko stroje,
 teleprinterne in njih dele - Radioaparate - Kmetijske stroje -
 Traktorje in rezervne dele - Specialne stroje za bonifi-
 kacije in regulacije terenov in gradbeno industrijo
 Za Jugoslavijo nudi specialne plačilne in kreditne pogoje
 v okviru izmenjav z jugoslovanskimi produkti

MALALAN ERNEST OPČINE, Narodna ulica št. 128
 Radioaparati „Philips“, sivalni stroji
 „Singer“ - Zastopstvo „Singer“
 električni material
 ŽELI VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

GOSTILNA „AL GAMBERO“
 TRST, ul. Udine št. 37
(PRI RAKU)
 Pristna domača vina in prvovrstna kuhinja!
 Lastnik Košuta Franc želi obiskovalcem vesele
 velikonočne praznike!

C. G. R. COMMERCIO GENERALE RAPPRESENTANZE
 S. a. R. L.
 Trst, ulica Geppa 9/II
 Telefon 37-940, 28-352
 Telegr. „CIGIERRE“
 Poštni predal št. 185

Dobili smo nove izdelke za pomladansko sezono
 Oglejte si naše nove modne sezonske izdelke
 moških, damskih in otroških devljev. Priporočila se za nakup.
CALZOLERIA FIORENTINA Soc. a r. l.
TRIESTE - VIA TARABOCCHIA 2 - TEL. 96-536

IMPORT Trvdrka E. BON EXPORT
TRST - VIA ROMA 20 - TEL. 35-108

TECHNA
IMPORT-EXPORT
 TRST - ULICA FABIO FILZI 17/1
 Tel. 35-907 - Teleg.: TECHNALUIN
 Vršimo vsakovrstne izvozne in uvozne operacije
 Zastopamo za Jugoslavijo
 razne industrije strojev,
 orodja in tehničnega
 materiala

HARMONIKE
Scandalli
SETTIMIO SOPRANI
IZVOZ
 EKSKLIZIVNI ZASTOPNIK ZA TRŽ. OZEMLJE IN JUGOSLAVIJO:
EMPORIO TRIESTINO
ROSSONI SERGIO
TRST, ULICA CARDUCCI 15 - TEL. 24-957

TRGOVSKO ZASTOPSTVO ADAMIČ
TRST, UL. VALDIRIVO 13
TELEFON 28-449/31-996
Nudi najboljše pogoje pri nabavi in prodaji vsakovrstnega blaga

Frigidaire
PROIZVODI GENERAL MOTORS
 Predstavništvo: **TRIESTE**
 Ul. Coroneo št. 3
 Cl. L. E. R. A. Soc. a. r. l. Telefon št. 37-014
 Hladilniki - Siroji za sladoto - Pre-
 zračevalne naprave - Kompresorji na
 zračno in vodno ohlajevanje - Izpa-
 rivalci za industrijo in trgovino

„Gondrand“
TRST - TRIESTE, VIA CARDUCCI 10
 Telefon: 37-157
 Telegrami: GONDRAND - TRIESTE
PODJETJE Z POPOLNO USTREZAJUJOČO
OPREMO ZA PREGOV GOVEJE ŽIVINE,
KONJ, PERUTNINE, MESA IN JAJO
 Lastna obsejna postaja na Proseku (Gondrand Prosecco)
 s hlevi za počitek živih živali

A. Pertot
TRST - TRIESTE
 Via Giustiniana 22
 telefon 29-998
NAJVEČJA ZALOGA
NAJBOGATEJŠA IZBIRA
VSAKOVRSNIH PODLOG
 Blago za
MOŠKE OBLEKE
 POTREBŠČINE ZA
 ŠIVILJE IN KROJAČE
 Vse po konkurenčnih cenah!

Pekarna in gostilna
Grilanc Marij
NABREŽINA ŠT. 108
 želi cenj. gostom in odjemalcem vesele velikonočne praznike!

KROJAČNICA
Anton Filipčič
TRST - UL. GUARDIELLA 31 - TELEF. 48-317
 Moderni ženski in moški kroji!
 Cenjenim klientom želi vesele velikonočne praznike!

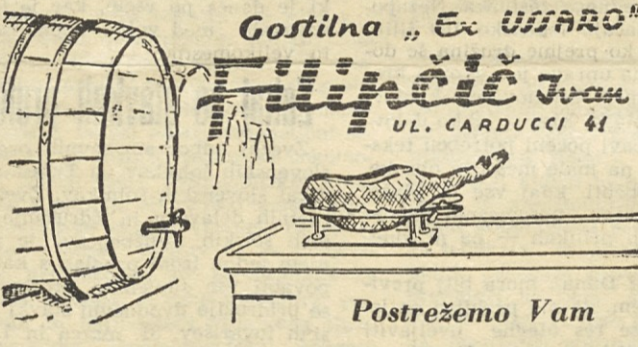
ZAFRED MARIJ
PEKARNA - Trst, Campo Belvedere - PEKARNA
 želi cenj. odjemalcem vesele velikonočne praznike!

„La Vinicola Triestina“
A. URŠIČ
UVOZ - IZVOZ vin in likerjev
TRST
 ul. C. de Rittmeyer 20
 Tel. 38-380
 Zaloga prvovrstnih istrskih, vipavskih vin
 ter kraškega terana

URARNA IN ZLATARNA
Karel Mikolj
TRST - Campo S. Giacomo št. 3 - Telef. 95-881

INTERCOM
IMPORT-EKSPORT, KOMISIJE
REPRESENTANCE IN KOMPENZACIJE
 31-961 - 31-962
INTECOMIS
TRST
 UL. XXX Ottobre 6/II

PEKARNA MARC RUDOLF
BAZOVICA ŠT. 55
 želi cenj. odjemalcem vesele velikonočne praznike!

Gostilna „EX USARO“
Filipčič Ivan
 UL. CARDUCCI 41

Postrežemo Vam
 z najboljšim domačim in istrskim vinom
 in domačim pršutom

Ribarič Ivan
UVOZ - IZVOZ
VSEH VRST LESA IN TRDIH GORIV
TRST - ULICA F. CRISPI 14 - TEL. 93-502
ULICA DELLE MILIZIE 19 - TEL. 96-510

JUGOLINIJA
RIJEKA - Poštni predal 379
 Telegrami: **JUGOLINIJA - RIJEKA** Telefoni: 26-51, 26-52, 26-53
 Teleprinter: **JUGOLINE 02526**
UZDRUŽJE REDNE BLAGOVNE IN POTNIŠKE PROGE
Z/NA JADRAN - SEV. EVROPA vsakih 10 DNI
SEV. AMERIKA vsakih 15 DNI
BLIŽNJI VZHOD vsak teden
DALJNI VZHOD vsak mesec
GRČIJA IN TURČIJA vsakih 15 DNI
 Zastopstvo v Trstu: „NORD-ADRIA“, Agenzia Marittima di V.
 BORTOLUZZI - Telegrami: „NORD-ADRIA“ Trieste - Tel.:
 37-613, 29-829 Uradi: TRST, Piazza Duca degli Abruzzi št. 1

BOSCOLO & C. **IMPORT EXPORT**
TRST, TRIESTE - Riva Gramula 10 - Tel. 36-117 23-657
 Bezojavi: **BOSCOLO RIVA**
 Kupujemo: odpadke metala, rezani les, jajca, kemične
 proizvode
 Prodajamo: stroje, Diesel material in tehnične predmete

IMPEXPORT
TRST - ULICA CESARE BATTISTI 23-I
Tel. 44-208 - Telegr. IMPEXPORT - TRIESTE
UVAŽA: IZVAŽA:
 vsakovrsten les, drva za tekstil, kolonialno blago
 kurjavo, gradbeni material in raznovrstne stroje
SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSNE KOMPENZACIJE

Jakob Vatovec Nasl.
TRST - Via Torrebianca 19
Tel. 23-587, 37-561

UVOZ IZVOZ
KOLONIALNEGA BLAGA
INDUSTRIJSKIH KEMIKALIJ
TEHNIČNIH PREDMETOV
TKANIN IN OBLEK
POŠILJA TUDI DARILNE PAKETE

Gostilna „pri SILVESTRU“
 Nabrežina št. 97
 cenjenim gostom želi obilo pirhiv!

TRGOVINA stavbenega materiala
Danev Alojz
 Opčine, Proseška ul. 13
 želi cenj. odjemalcem vesele velikonočne praznike!

GOSTILNA
JERJAN JOSIP
DOLINA
 želi cenjenim gostom vesele velikonočne praznike!

KROJAČNICA
MOZETIČ
 Trst, Trg Garibaldi 11/1
 Tel. 37-918

GOSTILNA
Vizintin Ivan
 Nabrežina št. 95 (na Trgu)
 želi vsem cenj. odjemalcem vesele velikonočne praznike!

GOSTILNA „Pri Lipi“
 Bazovica št. 4
 želi cenj. odjemalcem vesele velikonočne praznike!

MESNICA
ŽERJAL BRANKO
 Boljunec št. 41
 želi cenj. odjemalcem obilo pirhiv!

TRGOVINA JESTVIN
ŽERJAL DRAGO
 Boljunec št. 237
 želi cenjenim odjemalcem vesele velikonočne praznike!

GOSTILNA
OSTROUŠKA
 TRST, UL. S. NICOLO 1
 TELEFON 37-918
 Cenj. gostom želimo vesele
 VELIKO NOČ!

ELEKTRO-INSTALACIJSKO PODJETJE
Ambrožič Milan
 TRST, UL. BOCCACCIO ŠT. 14
 Sprejemamo vsa popravila in naročila
 za nove instalacije vseh vrst
 električnih napeljav
 Pokličite našo telef. šte. 29-322
 So pripravljamo

CEAT

DR AN SG 510 R 50 CD
DR Spoljna guma sa 2152 teleskopska pipka u obliku okruglih malih zubaca, koja u sebi harmonično sjedinjuje prednosti takog kretanja, kočenja i dugotrajnosti.
AN Spoljna guma koja stvarno dozvoljava mogućnost sigurne vožnje po visokom snegu, a da se ne mora pribegći starom sistemu upotrebe lanaca.
SG 510 Spoljna guma koja rešava Vaše probleme kada ovi predstavljaju blato, pesak, neravan i rdjav teren.
R 50 Gigantska spoljna guma koja je već položila ispit i koju, kao takvu, cene hiljade korisnika prevoznih sredstava u celom svetu.
CD Spoljna guma sa izuzetno dubokom gazećom površinom i jako pojačanim bočnim stranama, koja će svuda odstraniti Vaše probleme, gde su uslovi sredine uzrok brzog istrošenja.
 Distributorji u Jugoslaviji: **AUTOSRBILJA**, Beograd; **AUTOGUMA - PROMET**, Zagreb; **AGROTEHNIKA**, Ljubljana; **ISTRA IMPORT-EXPORT**, Rijeka; **JADRAN - DRVO**, Rijeka; **POSTOJNA IMPORT-EXPORT**, Postojna; **SPLOŠNA TRGOVSKA D. D.**, Koper
PRETSTAVNIŠTVO ZA F.N.R.J. TRST
UL. DONOTA 3/I - Tel. 38-827 31-906
TRANS-TRST

vestnik SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUZENJA

NOVI TRGOVINSKI SPORAZUMI MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO IN ZBORNICA ZA POSPEŠITEV PROMETA MED TRSTOM IN JUGOSLAVIJO

V sredo 30. novembra so se predstavnik Slov. gospodarskega združenja zglasili pri tukajšnjih predstavnikih jugoslovanskih oblasti ter z njimi razpravljali o potrebi, da se zlasti sedaj, po podpisu trgovinskih sporazumov med Italijo in Jugoslavijo, čimprej ustanovi Zbornica za pospešitev prometa med Trstom in Jugoslavijo. Ti sporazumi določajo namreč obseg trgovinske izmenjave za Trst v višini 4,2 milijarde lir in ta znesek izključno za malo in srednje trgovino, medtem ko se bodo tudi tržaški večji industrijski obrati posluževali zneska 60 milijard lir, ki je določen za trgovinsko izmenjavo med Italijo in Jugoslavijo.

Slov. gospod. združenje in Koordinacijski odbor malih in srednjih podjetij

V petek 1. aprila so predstavniki združenja stopili v stik s predstavnikami tajništva Zdrženja trgovcev na drobno, da bi se z njim pogovorili o delovanju omenjenega Koordinacijskega odbora. V imenu naših članov so jim izrekli solidarnost ter jim zagotovili podporo za nadaljnje korake za izboljšanje položaja tržaškega gospodarstva.

Vanonijeve prijave — Opozorilo

Združenje je pravočasno vložilo vse Vanonijeve prijave, čeprav so se številni člani, kljub mestnim opozorilom, zglasili na tajništvu prav zadnje dni in tako povzročili nepotrebnost daljše čakanje ter zavrlj redni postopek dela. Morebitne zamudnike, ki niso še izpolnili prijave, opozarjamo, naj se takoj zglasijo pri združenju.

POSLOVNI KOLEDAR

Do 10. aprila morajo trgovci, popravilno-ekonomske revizije, glasilo društev ekonomistov Slovenije, Ljubljana letnik 1954 (št. 144). Prijave med raznimi tehtnimi gospodarskimi vprašanji tudi sestavek J. Flereta »Gospodarske posledice sporazuma o Trstu«. Drugi del razprave se nanaša na jugoslovansko-italijanske gospodarske odnose. V njej je tudi statistika italijansko-jugoslovanske trgovine od leta 1948 do 1954 (za prvih šest mesecev tega leta). Ostale vsebine zadnje številke za leto 1954: I. Lavrač: K vprašanju teoretične ekonomije; P. Cerne: Dva ekonomska problema prehodnega razdobja; F. Uratnik: Nekaj statističnih ilustracij k problematiki žitnega tržišča v predvojni in pojavni Jugoslaviji; dr. V. Povh: Naš izvoz in njegova struktura; S. K. Sešter in problemi delovne sile v Jugoslaviji; OEC: Posvetovanje ekonomistov o kreditnih in deviznih problemih; Drip: Mednarodni kongres za proučevanje zaostalih pokrajin v Milanu; Aleksander Bajt: Kriza mešanske ekonomske misli; Dr. Jože Boncig: Finančna veda in zavarovalna veda.

Do 10. aprila morajo delodajalci predložiti Zavodu za soc. skrbstvo izpolnjene obrazce V4 in V5/7 za mesec marec 1955 in nakazati znesek dolgovanih prispevkov za socialno zavar.

Do 18. aprila morajo davkoplačevalci plačati peti obrok davkov in taks v smislu davčnega plačilnega lista za 1953/54 in drugi obrok davkov in taks v smislu davčnega plačilnega lista za leto 1955.

KNJIGE in revije

James Jeans: »Zgodovina fizike«. Založila Državna založba Slovenije, Ljubljana 1955. Iz angleščine (The Growth of Physical Science) prevedla T. S. Opreman: Jakica Accetari. Sam pisec je v svojem uvodu poudaril, da je skušal opisati v glavnih potezah razvoj fizike. Zajel je astronomijo in matematiko in pisal v jeziku »ki je dovolj poljuden, da ga lahko razumejo bralci, ki nimajo znanstvene izobrazbe ali znanja«. Doda je še: »Upam, da bo knjiga zanimala splošno izobražena študentska fizikalna veča, pa tudi študente, ki se sicer ukvarjajo z drugimi predmeti, a bi želeli nekaj vedeti o tem, kako se je fizika razvijala, kaj je dosegla in kaj lahko še doseže«. Pred zadnje vojno smo Slovenci že dobili prevod dela istega avtorja »Tajne vsemirja«. Čeprav je povprečna izobrazba pri malo katerem narodu tako prodira do zadnjih njegovih celic kakor prav pri slovenskem, in to po zaslugi raznih naših ljudskih založb in poljudnega tiska, imamo še malo poljudno znanstvenih knjig; verjetno iz prostega razloga, ker je le malo katerem znanstveniku dano, da lahko piše poljudno znanstveno. Zato je treba toliko bolj pozdraviti to publiko Državne založbe Slovenije. Knjiškega obsega 278 strani manjšega formata.

Založila Državna založba Slovenije, Ljubljana 1955. Iz angleščine (The Growth of Physical Science) prevedla T. S. Opreman: Jakica Accetari. Sam pisec je v svojem uvodu poudaril, da je skušal opisati v glavnih potezah razvoj fizike. Zajel je astronomijo in matematiko in pisal v jeziku »ki je dovolj poljuden, da ga lahko razumejo bralci, ki nimajo znanstvene izobrazbe ali znanja«. Doda je še: »Upam, da bo knjiga zanimala splošno izobražena študentska fizikalna veča, pa tudi študente, ki se sicer ukvarjajo z drugimi predmeti, a bi želeli nekaj vedeti o tem, kako se je fizika razvijala, kaj je dosegla in kaj lahko še doseže«. Pred zadnje vojno smo Slovenci že dobili prevod dela istega avtorja »Tajne vsemirja«. Čeprav je povprečna izobrazba pri malo katerem narodu tako prodira do zadnjih njegovih celic kakor prav pri slovenskem, in to po zaslugi raznih naših ljudskih založb in poljudnega tiska, imamo še malo poljudno znanstvenih knjig; verjetno iz prostega razloga, ker je le malo katerem znanstveniku dano, da lahko piše poljudno znanstveno. Zato je treba toliko bolj pozdraviti to publiko Državne založbe Slovenije. Knjiškega obsega 278 strani manjšega formata.

ga materiala pa je preniko povprečne obratniških plač, kar je v nasprotju z napornim in večkrat zdravju škodljivim delom v raznih panogah te industrije in veliko obrabo obleke in obuvene in ima za posledico veliko fluktuacijo delavcev in padanje delovne storičnosti. Ker se opekarne, kamnolomi in ostala podjetja industrije gradbenega materiala pripravljajo na temeljito rekonstrukcijo in mehanizacijo svojih obratov, bo treba pravočasno vzgojiti kvalificiran kader delavcev. Z izvedbo tega programa bi se zmogljivost opekarne v Sloveniji dvignila od sedanjih 130 na približno 234 milijonov komadov opeke, sedanje razmerje v proizvodnji polne in volle opeke, ki znaša danes 78% proti 22%, pa bi se spremenilo v 40% proti 60%. Zlasti velike uspehe pa bi dosegli z modernizacijo in mehanizacijo naših kamnolomov, ker bi z izvozom okrasnega kamna (marmorja), po katerem je v inozemstvu veliko povpraševanje, dosegli odlične uspehe. Tudi nekatere od sedanjih apnenic bi bilo potrebno opremiti z novimi sodobnimi stroji. Vse to pa se bo lahko zgodilo šele v prihodnjih letih, ker so letošnje investicije namenjene predvsem dograditvi ključnih objektov bažnične industrije.

Zato čaka novi upravni odbor združenja teška naloga, da poskuša vse te nedostatke odstraniti in s tem omogočiti, da se bo gradbena dejavnost neovirano razvijala, ker jo zlasti glede na sedanjo stanovanjsko stisko čakajo še velike naloge. Temu primerno so bili po izčrpi debati sprejeti ustrezni sklepi.

Dr. F. J. PROIZVODNJA CEMENTA V ITALIJI. V letu 1954 je proizvodnja cementa v Italiji dosegla 9.140.000 ton. Italcementi je proizvedla 55%, vse proizvodnje, Unione Cementi Marchino (skupina Fiat) 22% in Calce Cementi Segni (skupina BDD) 12%. Italcementi ima tudi v Trstu cementarno.

KRONIKA

Smrt. Dne 2. aprila je v Ljubljani umrl znani ginekolog dr. Pavel Lunacek, univerzitetni profesor in predstojnik klinike za ginekologijo in porodništvo v Ljubljani. Bil je tudi član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Slava njegovemu spominu!

VLADNI KOMISAR ZOPET V RIMU. Tržaški vladni komisar Palamara je nedavno s predstavniki vladnih strank v Trstu opravil v Rim, kjer je posvetoval z državnimi tajniki Arcalinjem, Benvenutiom, Ferrarjem, Aggradijem in Trevesom. Gre za pospešitev finančnih ukrepov v okolici Trsta, zlasti za ustanovitev rotacijskega sklada.

36 STANOVANJ NA KJARBOLEH so dne izročili istrskim beguncem.

V GORISKI POKRAJINI se je udeležilo proforske stavke 95% profesorjev. Med 320 profesorjev na gorških srednjih šolah je poučevalo samo 28 profesorjev v industrijskem zavodu. Od 302 učiteljev na deželi se nista udeležila stavke 2.

KAKSNA BO LETOS SEZONA. Letovišarska sezona je bila lansko leto v tržaški okolici slaba. Stalni letovišarjevi iz Trsta je bilo prav malo. Stanovanj in sob je bilo toliko več na razpolago, ker so odšli Američani. Krizo so občutili zlasti Opčine. Kako bo letos, je težko reči. Lani je sezono povzročilo tudi slabo vreme. Nekateri utupajo, da pridejo na letovanje morda ameriške družine iz Vidma.

Napredke gradbene stroke v Sloveniji

(Zaradi tehničnih ovir pričujemo to poročilo šele danes)

Te dni je bila v Portorožu druga redna skupščina strokovnega združenja podjetij gradbene stroke in industrije gradbenega materiala LR Slovenije. Pred prehodom na dnevni red je skupščina pozdravil tudi sekretar za gospodarstvo inž. Marijan Tepina, ki je v svojem pozdravnem govoru opozoril skupščino, da bo dvig storičnosti mogoče doseči le z boljšo organizacijo dela in da bo letos manj sredstev za investicije, s katerimi bo treba poskušati čim več zgraditi. Iz poročil, ki sta jih podala za podjetja gradbene stroke predsednik združenja inž. Hugo Keržar in za industrijo gradbenega materiala podpredsednik združenja Alojzij Ambrož, je razvidno, s kako velikimi težavami se mora boriti v Sloveniji in v ostali Jugoslaviji gradbena dejavnost, ki pa je kljub tem težavam dosegla velik napredek in razmah pri izgradnji nove Jugoslavije.

Združenje vzdržuje vajenško šolo za gradbene delavce, v kateri prireja tu-

Država in cerkev

MED CERKVIJO IN DRŽAVO V ARGENTINI. Napetost med cerkvijo in državo v Argentini je narasla. Peronova vlada je pred kratkim ertala iz spiska priznanih praznikov 5 katoliških praznikov iz temeljitvijo, da je treba proizvodnjo čim bolj povečati. Argentinski škofje protestirajo v pastirskem pismu, ker je vlada prepovedala tudi verske procesije in verska zbivanja na javnih prostorih. Cerkvenim dostojanstvenikom ni dovoljeno govoriti po radiu. Nekaj javnih namesencev je bilo zaradi svojega verskega prepričanja odpuščeni iz službe.

KARDINAL SEGURA V MADRIDU. Francoski listi poročajo, da so sevillskega kardinala Seguro, ki je v sporu z Vatikanom in s Francmom, prepeljali v Madrid z letalom. Sevillskim vernikom je bilo rečeno, da se stanje haridinala, ki je bil svoj čas operiran zaradi kile, zdeli poslabšalo. Zaradi tega ga bodo morali operirati na madridski kliniki. Ameriška poročevalska agencija »Associated Press« poroča, da je nedavno prispel v Španijo kardinal Piazza, tajnik konsistorialne kongregacije, ki je zaprosil kardinala Seguro, naj ne napada več cerkvenih dostojanstvenikov, med temi papeževga nuncija monsignorja Antoninutija. Kardinal Piazza je svetoval kardinalu Seguri tudi, naj se vsaj za nekaj časa umade v samostan. Tako bi se omilil spor med njim in njegovim pomočnikom (koadutorjem) mons. Buenom Monrealom. Kardinal Pedro Segura ima 74 let. Po drugih vesteh iz ameriškega izvora je kardinal Segura očital Francu, da je dovolil preveč prostosti protestantski propagandi in da nastopa njegova falanga preveč antiklerikalno.

IZOBENJE KITAJSKEGA CERKVE NEGA POGLEVARJA. »Osservatore Romano« je te dni priobčil uradno vest, da je kongregacija za versko propagando izobčila pred tremi leti mons. Li Weikvanga, nekdanjega generalnega vikarja nadškofije s sedežem v Nankinu, ker je deloval proti papeževemu zaštitnem predstavniku na Kitajskem. Izobčenje je bilo objavljeno šele zdaj, ker so v Vatikanu še vedno upali, da se bo izobčenje med tem časom spopolnil. V zadnjem času je Li postal voditelj krščanskega gibanja, ki se je odclopilo od Rima. Li Wei-kvang hoče organizirati neodvisno katoliško cerkev na Kitajskem po vzoru neodvisnih katoliških cerkva v sovjetskih zaveznih državah.

di tečeje za kvalificirane in visoko kvalificirane delavce. Ker dosežani šolski prostori ne ustrezajo več svojemu namenu, bi bilo nujno potrebno, da se zgradi nova šola. Zaradi dviga storičnosti dela meni združenje, da je bistvene važnosti uvedba akordja in ureditve vprašanja delovnega urnika. Največja težava, s katero se mora boriti gradbena industrija, je mrtva sezona, ko zaradi vremenskih nepravil gradbeno delo postaja. Ker to vprašanje še ni urejeno, se dostaja, da nezaposleni delavci v času mrtve sezone iščejo zaposlitev v industriji, kjer potem tudi ostanejo, kar povzroča stalno fluktuacijo delovne sile. Drugo veliko težavo povzročata gradbeni industriji pomanjkanje in neredno dobavljanje gradbenega materiala, ki je posledica pomanjkanja železniških vagonov. Eden izmed najvažnejših problemov gradbene stroke pa je njena mehanizacija. Ker je bila sedanja mehanizacija nabavljena v večinoma v inozemstvu, ji primanjkuje rezervni deli, ki jih je zaradi deviznih težav težko nabaviti. Stroji domače produkcije pa so predragi in bi jim bilo potrebno znižati cene. Velika ovira za razvoj gradbeništvaja je tudi nepravčasno dodeljevanje kreditov investitorjem, kar ima za posledico, da sledi dobi zastoja v gradbeni dejavnosti, ko so gradbena podjetja primorana odpustiti delavstvo, doba, ko gradbena podjetja ne morejo zadostiti naročilom.

Zastopniki industrije gradbenega materiala so se pritoževali, da se tej tako važni industriji posveča vse pre malo pozornosti. Zato so zahtevali in tudi dosegli, da so republikanska združenja za industrijo gradbenega materiala izstopila iz industrijske zbornice in se včlanila v gradbeno zbornico, kar bo omogočalo tesno povezavo in sodelovanje z gradbenimi podjetji, ki so glavni potrošniki gradbenega materiala. Najbolj boleče vprašanje industrije gradbene

Dr. F. J. PROIZVODNJA CEMENTA V ITALIJI. V letu 1954 je proizvodnja cementa v Italiji dosegla 9.140.000 ton. Italcementi je proizvedla 55%, vse proizvodnje, Unione Cementi Marchino (skupina Fiat) 22% in Calce Cementi Segni (skupina BDD) 12%. Italcementi ima tudi v Trstu cementarno.

1b.

ta, tako da jo lahko vzameš na pot ali na izprehod. Stane 265 dinarjev.

»Ekonomska revija«, glasilo društev ekonomistov Slovenije, Ljubljana letnik 1954 (št. 144). Prijave med raznimi tehtnimi gospodarskimi vprašanji tudi sestavek J. Flereta »Gospodarske posledice sporazuma o Trstu«. Drugi del razprave se nanaša na jugoslovansko-italijanske gospodarske odnose. V njej je tudi statistika italijansko-jugoslovanske trgovine od leta 1948 do 1954 (za prvih šest mesecev tega leta). Ostale vsebine zadnje številke za leto 1954: I. Lavrač: K vprašanju teoretične ekonomije; P. Cerne: Dva ekonomska problema prehodnega razdobja; F. Uratnik: Nekaj statističnih ilustracij k problematiki žitnega tržišča v predvojni in pojavni Jugoslaviji; dr. V. Povh: Naš izvoz in njegova struktura; S. K. Sešter in problemi delovne sile v Jugoslaviji; OEC: Posvetovanje ekonomistov o kreditnih in deviznih problemih; Drip: Mednarodni kongres za proučevanje zaostalih pokrajin v Milanu; Aleksander Bajt: Kriza mešanske ekonomske misli; Dr. Jože Boncig: Finančna veda in zavarovalna veda.

»Lessa«, revija za lesno gospodarstvo, št. 6-7. Izdaja Društvo inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesne industrije LR Slovenije. (Ljubljana, Erjavčeva cesta 11). V tej dvojni številki so razprave: Ing. Z. Turk: Gozdno in lesno gospodarstvo v Jugoslaviji; ing. arh. M. Kralj: Moderno pohištvo in nove konstrukcije; J. Biber: Pohištvena in lesna industrija na zagrebškem veseleju; ing. J. Jerman: Ravnanje s polnojarmeniškimi žagalnimi listi; F. Teran: Izkusnje s klejmi v tovarni pohištva Nova Gorica; M. Lukežič: O sodobni površinski obdelavi pohištva; ing. R. Cividini: Briketiranje žagovine pri pas; F. Svetelj: Pravilo ravnanje z električnimi napravami v obratu; in ing. M. Slovnik: Vzgoja lesno industrijskih tehnikov v Sloveniji. Casopis je bogato ilustriran.

IZVOZ - UVOZ

„Avala“

BEOGRAD, TERAZIJE 27/VII
POŠTNI PREDAL 71

Telefoni: 33-047, 30-158, 31-176 33-042, 33-046
Brazovani naslov: AVALAEXPORT BEOGRAD

Živina	Meso
Prasiči	Konzerve
Konji	Črevesa
Perutnina	Jajca
Diojačina	Šir i. t. d.
	Med

31 tuzemskih nakupovalnih postaj

Zastopstva:
London, Frankfurt/M, Wien, Milano

ŽELITE LI DA VAM SE ISPORUČI ONA ROBA KOJU STE KUPILI?

POVERITE KONTROLU KVALITETA I KOLIČINE
TE ROBE

PREDUZEĆU ZA KONTROLU ROBE

„JUGOINSPEKT“

JUGOINSPEKT po nalogu svojih domaćih i stranih komitenata i kao njihov punomoćnik, a prema svojim opštim uslovima obavlja kvantitativnu kontrolu robe vadjjenja i pečaćenje uzoraka robe, laboratorijska ispitivanja materiala i ekspertize

JUGOINSPEKT GENERALNA DIREKCIJA I DIREKCIJA BEOGRAD, BEOGRAD, Trg Republike 3/I DIREKCIJE ZAGREB, Ilica 25/I — SARAJEVO, UL. Jugoslovske Armije 48 — LJUBLJANA, Tržaška cesta 5 — RIJEKA, Korzo Narodne Revolucije 2 — NOVI SAD, UL. Ilije Ognjanovića 12 SKOPJE, Hlandenska 21-a

JUGOTEHNA

IMPORT - EXPORT
BEOGRAD, Knez Mihajlova br. 13/II
Telefon: 33-503, 33-522, 33-116, 30-291 / 20 linija / telex: 01-132, P. O. B. 622

UVOZI: Kompletno instalacije uređaja za rudarstvo, hemisku, prehranbeno i ostale industrije; Mašine za obradu metala, drveta, plastične mase, za remonte radionice, nadalje pumpe, kompresore, bušaći pribor, elektro-agregate, elektro-pecu, uređaje za hladnjače; Sve vrste alata i brozovnog čelika, dijamantski, merni i kontrolni, topionične lonce, garniture za autogeno varjenje i sečenje; Instrumente naučne i kontrolne, crtači pribor, pišaće, računske i ostale kancelarijske mašine, itd. itd.

RASPOLAZE DOBRO SORTIRANIM ZALIHAMA ROBE NA LAHERU

IZVOZI: Sve industrijske i električne mašine, postrojenja, konstrukcije i delove; poljoprivredne mašine; alate svih vrsta, instrumente i druge proizvode od metala, kao i sav elektro-materijal

PRETSTAVNIŠTVA: Ljubljana, Zagreb, Sarajevo, Novi Sad, Skoplje.

PROMET v pristanisku

Napovedane ladje v aprilu

Proga: JADRANSKO MORJE, SICILIJA, MALTA, TIRENSKO M., SPANIJA
»Teresa Carpano« odhod 8. aprila.
»Adriatico« prihod 10. aprila. »Marta Carla« prihod 8. odhod 9. aprila. »Città di Siracusa« prihod 12. odhod 15. aprila. »Città di Catania« prihod 22. odhod 23. aprila. »Città di Messina« prihod 26. odhod 29. aprila. »Galatea« prihod 28. aprila.
Proga: GRCIJA, TURCIJA, SIRIJA, LIBANON, IZRAEL, EGIPET
»Triton Maris« prihod 8. odhod 12. aprila. »Ismas prihod 9. odhod 12. aprila. »Christina« prihod 10. odhod 14. aprila. »Messapia« prihod 10. odhod 13. aprila. »Chioglia« prihod 15. »Dromitis« prihod 15. odhod 18. aprila. »Plotarkis Blessas« prihod 15. odhod 18. aprila. »Frediana« prihod 15. odhod 20. aprila. »Città Vecchia« prihod 14. odhod 19. aprila. »Barletta« prihod 19. odhod 21. aprila. »Odenis« prihod 20. odhod 22. aprila. »Enotria« prihod 20. odhod 22. aprila. »Enrie« prihod 20. odhod 22. aprila. »Messapia« prihod 24. odhod 27. aprila. »Sandra Maria« prihod 25. odhod 30. aprila. »Loredana« prihod 25. odhod 27. aprila. »Aristodimos« prihod 25. odhod 29. aprila. »Rosalia« prihod 25. odhod 31. aprila. »Camplidagios« prihod 26. odhod 29. aprila. »Ismaïlia« prihod 26. odhod 31. aprila. »Irmak« prihod 30. aprila. »Sant'Antonio« prihod 30. aprila.
Proga: VZH., ZAH., in JUZ. AFIKA
»Framar« prihod 10. odhod 12. aprila. »Gavilana« prihod 10. odhod 15. aprila. »Maria Cosulich« prihod 12. odhod

15. aprila. »Aquileia« odhod 12. aprila. »Africa« prihod 19. odhod 25. aprila. »Spuma« prihod 20. odhod 30. aprila. »Verax« prihod 20. odhod 26. aprila. »Resis« prihod 20. odhod 26. aprila. »Gallata« odhod 30. aprila. Prihodi proti koncu meseca: »Victoria«, »Rissano«, »Timavo«, »Ambra« in »Ugo Valdivia«.
Proga: AVSTRALIJA
»Toscana« prihod 17. aprila, odhod 30. aprila. »Toscanello« prihod 17. apr. Proga: ZAH. in SEV. EVROPA
»Canford« prihod 10. odhod 11. aprila. »Phidias« prihod 16. odhod 18. aprila. »Bothia« prihod 20. odhod 21. aprila. »Cagliari« prihod 20. odhod 25. aprila.
Proga: SEVERNA AMERIKA
»Exbrook« prihod 13. odhod 13. aprila. »Exceleyce« prihod 14. odhod 14. aprila. »Export« prihod 26. odhod 26. aprila.
Proga: SRED. AMERIKA IN SEVERNI PACIFIK
»Nereide« prihod 10. odhod 25. aprila. »Charles Lykes« prihod 15. odhod 15. aprila. »Frank Lykes« prihod 26. odhod 27. aprila. »Genevieve Lykes« prihod 29. odhod 30. aprila.
Proga: JUZNA AMERIKA
»Rio Belgrano« prihod 10. odhod 15. aprila. »Rio Quinto« prihod 22. odhod 25. aprila. »Alida Gorthon« prihod 28. odhod 30. aprila.

IZVOZNO - UVOZNO PREDUZEĆE

RUDNIK

BEOGRAD, TRG REPULIKE 3
Telefoni: Centrala 21060, 20954, 20082, 21996
Direktor 20095

Telegram: RUDNIKDRVO Poštni fah 459
SKLADIŠTA: na Rijeci i u Smederevu
IZVOZI: Rezanu gradju svih lišćara i četinaru, nameštaj, drvnu galanteriju, furnir, šperploče sanduke, proizvode gradjevinke stolarije i šumske proizvode.

UVOZI: Drvo i proizvode od drveta.
POSREĐUJE: U svim izvozno-uvoznim poslovima drvene struke.

PRETSTAVNIŠTVA I AGENTI U INOSTRAINSTVU
Engleska, Belgija, Holandija, Austrija, Italija, Švajcarska, Francuska i Franc. Sever. Afrika, Egipat, Grčka, SAD, Južna Amerika i u svima većim trgovačkim centrima sveta.

PROIZVODJAČI KORISTITE NAŠE USLUGE!

OGLAŠAJTE V „GOSPODARSTVU“!

D. PIERI
TRST, TRIESTE, UL. XXX OTTOBRE 8
Telef 29-812, Telgr. RAPI, Trieste

Import - Export vseh vrst
PLUTOVINE in GRADBENEGA MATERIALA

OBIŠČITE TVRDKO KERŽE!

HAWKINS — LONEC NA PRITISK ENOSTAVNOST IN GOTOVOST DELOVANJA STA TAKI, DA DOVOLJUJETA UPORABO VSAKOMURI PRISTEDILI BOSTE 80% NA PLINU IN CASU.

NOVI REVOLUCIONAR HOOVER! — LIKALNIK NA PARO IN NA SUHO. TAKO IMATE DVA LIKALNIKA V ENEM.

MORATE OPRATI DELOVNE OBLEKE — BODITE BRIZ SKRBI! — ELEKTRICNI PRALNI STROJ HOOVER JIH OPERE V 7 MINUTAH, NE DA BI BILO POTREBNO OBLEKO PREJ NAMAKATI.

PRODAJA TUDI NA OBROČNO ODPLACEVANJE

ZAPOMNITE SI TVRDKA

Kerže Hoover

TRST, Trg S. Giovanni 1 tel. 35-019

AUTO SRBIJA

Preduzeće za promet automobila, delova i guma

UVOZ - IZVOZ

BEOGRAD, Bulevar JNA, 61
Tel. 41-831 do 5, Telegram: Autosrbija Beograd

Uvozi sve vrste automobila, auto delova i auto guma. Veši prodaju preko svoje moderno uređjene robne kuće. Zastupa Jugoslovske Fabrike automobila.

„TAM“ - Maribor
„ZASTAVA“ - Kragujevac

TRŽNI PREGLED

Vestnik KMEČKE ZVEZE

SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10 I. - TELEFON ŠT. 54-58

Počistimo travnike!

Prvo pomladansko delo na travnikih je čiščenje travne površine. Če smo jeseni raztresli gnoj ali kompost, smo s tem nanesli poleg koristnih snovi tudi nekaj strošnih ozirama nerazpadljivih primesi, ki bi ovirale razvoj trave. Ves ta preostali del komposta in gnojja moramo pograbiti in znesti na kompostni kup, da bo razpadel v koristen snov. Pri grabljenju se bo zdobil v pravilno porazdelila še ne razpadla organska snov med poganjajočo travo. Kratine, ki so postale tako številne, zavnajmo pri pomladanskem čiščenju. Tako odstranimo tudi listje, ki ga je nanesel v jeseni veter z bližnjega drevja in grmovja, pri tem delu poberejo po burji polomljeno vejevje.

Za ta dela, kjer je le mogoče, uporabimo travniško brano, ki smo jo opeljli z vejami. Zobovje odnosa veje bodo izkopalje iz tal tudi naglejše plevel in odmrle dele travi, kar spravimo po branjanju na kupe in odnesemo na kompostišče, ki naj ne manjka na nobenem travniku. Ne sežigajte tako zbranih rastlinskih ostankov. V prihodnjih letih nam bodo koristili v obliki hranilne vrste. Razumen kmetovalec bo pri tem spomladanski čiščenju travnikov mislil še na košnjo in primerno pripravil površino travnika. Zravnalo bo vse valovite neravnane dele travnika. Z zemljo, ki jo bo dobil iz višjih delov, bo napolnil vse vdolbine in tako dosegel ravno površino.

Kiščenju travnika naj spada tudi redčenje ozirama krčenje grmovja, katero se je preko leta razraslo. Izločitev odvečnih grmovja z naših travnikov je zahteva sodobnega uporabljaj strojev v kmetijstvu.

K spomladanski negi spada tudi uravnavanje vodnega stanja travnikov. Preglejmo vse odtokne in pritoke kanale. Veliko koristimo travniku, ako očistimo od jesenskih ozirama spomladanskih poplav zasute odvodne kanale. Kjer stoji voda, tam ni zraku, kjer pa liganje ni se ne razvijajo bakterije - ni hrane - ni rasti! Enako moramo skrbeti, da popravimo spomladanski travniški pamakalni nepravilne naprave, kajti pomanjkanje

plir bo posajen pozno. Vse to velja tudi za povrtnino, kožar za zgodnji grah. Kmetje težijo, da ni dovolj delovne sile in da je ta draga. Mnogo naših mladih odhaja v Avstralijo namesto, da bi se oprijela kmetijskega dela. V poletnem času prihajajo v naše kraje kositi tudi beneški Slovenci. Drage so tudi razne kmetijske potrebščine, kakor n. pr. kolče in beke.

RAZDELJEVANJE NAKAZIL ZA SEME VEČNE DETELJE!
Kmetijsko nadzornišvo sproča, da je pričelo 24. marca izdajati nakazila za dvig semena večne in triletne detelje po nižinih cenah. Ker stane kilogram večne kot 3-letne detelje 780 lir, mora kmetovalec, ki je naročil seme, plačati ob dvigu nakazila 510 lir za vsak kilogram semena. Razlika v ceni, ki znaša približno 35%, predstavlja državni prispevek.

SKROPLJENJE DREVJA
Ako hočemo imeti zdravo sadje, ne nevrovino, moramo sadno drevje večkrat škropiti. Ker pa smo že prepoznali za prvo škropljenje, ki bi se moralo izvršiti pred odganjanjem (brstenjem), torej pozimi, bomo škropili drugič takoj ko drevo odcedi vse svoje cvetje. To škropljenje je namreč najvažnejše; nihče bi ga ne smel opustiti. Tretjič pa škropimo, ko sadje doseže debelost oreha, t. j. navadno kake 4 tedne po drugem škropljenju. Važno je to škropljenje zaradi tega, ker se začnejo širiti škrtup (grintavost) in zaviljaci. Tretat letajo okrog metuljčki, ki začno po cvetju zalagati jajčeca v mlade plodove. Razvijajo se črviček, ki se zarije v mladi plod; ta pozneje porumeni in odpade. Če pravočasno škropimo, zademo ne škropljivce v živo. Za škropljenje po cvetju jemljemo navadno 2%, žvepleno apneno brozgo, z dodatkom 300 do 400 gramov arzeinata na vsak hektoliter škropljiva. Škropimo pa navadno zjutraj ali v poznih opoldanskih urah in ne kadar pripeka sonce, sicer povzročimo opekline na sadnih rastlinah. To se godi navadno v maju in tudi juniju, ko je lista je in sadje posebno občutljivo za škropljivo.

SREDNJEKMETIŠKA SOLA ZA OBLACILNO STROKO V LONDONU
Londonskim srednjim šolam za moderne tehnološke študije, na katerih je lasko leto študiral kakih 6000 dijakov iz držav Britanske skupnosti, se je sedaj pridružila še nova štiri letna šola za oblačilno stroko, ki je pod pokroviteljstvom Zavoda za oblačilno stroko. Ta zavod ima nad 700 članov iz približno 500 britanskih podjetij te stroke. Izpiti za novo šolo bodo na londonskem »City and Gu-

Breclji je na tiskovni konferenci pojasnil, da bo šlo letos Sloveniji iz splošnega investicijskega sklada za kmetijsko 750 milijonov; iz krajevnih investicij 75 milijonov; iz republiških proračunskih investicij 150 milijonov; zadržane organizacije bodo prispevale okoli 60 milijonov din. Pri tem pa vsi denar, ki ga bodo gospodarske organizacije in kmetje prejeli po natečajih. Lani je tej poti bilo investiranih 399 milijonov din. Letos bo teh investicij v kmetijstvu na razpolago okoli 2,5 milijarde din.

Tržaški trg

KAVA
TRST. Za kavo v tranzitu je omejeno povpraševanje. Avstrija kupuje omejene količine kave, dočim Jugoslavija trenutno ne sklepa kupelj. Minas 2 kvotira 50-51,50 dolarja za 50 kg fco skladišče prosta luka; Rio N.Y.5 47-48 dol.; Kostarika 520-535 šil.; Guatemala 490-510 šil.; Tanganika 460-490; Kenya A 480-510 šil. za 50 kg.
Povprečne cene kave na viru proizvodnje so naslednje: **brzilska kava**, v dolarjih za 50 kg fob: Rio N.Y.5 47,50; Rio N.Y.3 50,70; Santos Superior 64; Santos Extra Prime good to large bean 66,50; Victoria 5 good to large bean 43,50; **srednjeameriška kava**, v dolarjih za 50 kg fob: Haiti naravna XXX 52,50; Salvador 59,50; Kostarika 68,50; arabska kava, v šilingih za 50 kg cif: Gima 310; Moka Hodeidah 1 420; afriška kava, v šilingih za cwt cif: Uganda oprana in prečiščena 258; indonezijska kava, v holandskih florintih za 100 kg cif: Bali Robusta 10-12%, nečistoče 310.
Povprečne cene ocarinjene kave od uvoznika do grosista fco skladišče prodajalca, v lireh za kg neto ponovno pretehtano: **brzilska kava**: Rio N.Y.5 1200; Rio N.Y.3 1220; Santos Superior 1435; Santos Extra Prime good to large bean 1450; Victoria 5 good to large bean 1170; **srednjeameriška kava**: Haiti naravna XXX 1400; San Salvador 1600; Kostarika 1630; arabska kava: Gima 1250; Moka Hodeidah 1 1440; afriška kava: Uganda oprana in prečiščena 1085; indonezijska: Bali Robusta 10-12%, nečistoče 1150.

SLADKOR
TRST. Kvotacije sladkorja so bile v prejšnjem tednu precej visoke. Vzhodne države so nakupile velike količine sladkorja na svetovnih tržiščih, tako se je ponudba zmanjšala. Angleški sladkor ponujajo po 43 funtov šter. za tono cif. Trst proti vkrancju v maju. Madžarski sladkor ne kvotira na tržaškem trgu, ker njen letošnji pridelek ni bil zadosten.

KAKAO
TRST. V zadnjem tednu se cene kakaava niso znatno izpremenile. Trg je miren, kupčije so omejene na majhne količine blaga. Vrsta Gold Coast main crop good fermented stane 307/6 šil. za 50 kg cif Trst proti vkrancju v marcu-maju, 310 šil. proti vkrancju v aprilu-juniju, 310 šil. proti vkrancju v maju-juliju in 312/6 šil. proti vkrancju v oktobru-decembru, vedno za 50 kg cif. Superior Summer Arriba kvotira 325 šil. za 50 kg cif.

POPER
TRST. Cene popra niso še ustaljene. Italijanski prekuščevalci se ne zanimajo za poper, ker so njihove zaloge še zadostne. Vrsta Sarawak special črni kvotira na tržaškem trgu 305 šilingov cwt cif Trst proti takojšnjemu vkrancju; ponovno pretehtano blago. Ista vrsta kvotira 270 šil. proti vkrancju v juniju-juliju in 260 šil. proti vkrancju v juliju-avgustu.

11.000-11.500; Razza 77 11.200-11.500; R. B. 11.300-11.700; Arborio 14.000-14.500.
ZIVINA
LUGO. Zivina za rejo: junice (prvencice) breje 5 stotov težke 135-20.000 lir glava, telice težke 2 stota 65-80.000 lir glava; vprezna živina: volj 250-300 lir kg žive teže; krave težke 6 stotov 200-260.000 lir glava; klavna živina: volj težki 6 stotov I. 275-340 lir kg, II. 180-210; junci težki 5 stotov I. 320-380, II. 210-270; telčki I. 400-470, II. 330-380; molzne krave 180-250.000 lir glava.
Praščiki za rejo 15-20 kg 765-785 lir kg, 20-25 kg 740-770, suhi praščiki 30-50 kg 580-650, 50-80 kg 420-510; debeli praščiki 100-150 kg 370-380, 150-200 kg 380-390; 200-250 kg 400-410.
Vprezni konji 180-220 lir kg ali 80-110 tisoč lir glava; konji za zakol I. 240-260, II. 180-200; žrebeta za zakol 350-370; meži za delo 90-100 lir kg, ali 60 do 65.000 lir glava; meži za zakol I. 170-190, II. 140-150; osli za delo 75-80 lir kg ali 50-60.000 lir glava; ovce 220-270 lir kg; jagnjeta 400-410.
PERUTNINA
MILAN. Zablance race 500-600; živi zajci 360-400, zaklani s kožo 480-540, brez kože 530-570; zaklane pegatke 1000 do 1150; žive kokoši 550-650, inozemske 475-525; zaklane kokoši 800-850; inozemske zmrmnjene kokoši 500-600; zaklani golobi 900-1000; živi piščanci I. 950-1050, II. 825-875, živi inozemski piščanci 650-750; zaklani piščanci I. 1160 do 1200, inozemski zmrmnjeni 550-750; zaklani purani inozemski 400-500; jajla ne inozemske pure 450-500; sveža jarka I. 25-26, navadna 23,50-24.
MLEČNI IZDELKI (krajevne proizv.)
MILAN. Maslo iz smetane 835 lir kg, iz ostalih pokrajnih Lombardije 795; fino čajno maslo 89 lir kg; sir grana proizvodnja 1953 730-780 lir kg, proizvodnja 1954 510-590, svež 1-30 dni 350-370, 30-60 dni 380-400; Sbrinz star 1 mesec

400-420, star 3 mes. 530-570; Emmenthal svež 420-470, star 3 mes. 500-530; provolone 1 mesec star 420-450; več kakor 3 mes. star 490-530; Gorgonzola nad 8 dni star 225-235, postan 360-380; Italico star najmanj 8 dni 360-370, postan 400-430; Taleggio in Postarino najmanj 8 dni star 280-300, Quantiro 370-390; Crescenza svež 290-300, postan 320-340.
OLJE
FIRENZE. Veliko povpraševanje po oljivnem olju, cene so se dvignile. Tudi semensko olje se dobro prodaja.
Oljvno olje extra do največ 1% kisl. 450-460 lir kg, do največ 1,50% kisl. 440 do 450, do največ 2,50% kisl. 425-440, do največ 4% kisl. 415-425; dvakrat rafinirano tipa »A« 460-465, tipa »B« 420 do 425; semensko olje 350-355; olje iz zemeljskih lesnikov 370-385.
KRMA
MANTOVA. Majsko seno iz namakana travnika 2400-2600 lir stot; otava 2400-2600, seno trete košnje 2300-2400; seno iz detelje I. košnje 1900-2100, II. košnje 1800-200; pšenična slama stlačenca 1100-1150. Precejšnje je zanimanje za seno, manjše za slamo.
KONSERVIRANA ZIVILA
MILAN. Dvakrat koncentrirana paradiznikova meza proizvodnje 1954 v školjki iz kosira 5 in 10 kg 135-145 lir kg, v školjki I in ½ kg 155-165; trikrat koncentrirana paradiznikova meza v školjki od 1 in ½ kg 150-160, v školjki od 1 in ½ kg 170-180.
Olupljeni paradizniki v školjki 1200 g 130-140 lir kg, v školjki 500 g 175-190; grah v školjki od 1 kg 170-190 lir kg, v školjki ½ kg 185-195; fižol v stroju v školjki od 1 in ½ kg 190-220; gobe v kislu v školjki od 5 kg 1500-1700 lir kg, v školjki 1 kg 1500-1700; čebulice v kislu 220-240; marmelada boljše vrste v školjki 5 kg 220-250, v školjki ½ kg 260-280; marmelada iz jaboli in sliv v sodčkih 170-180, v školjki od 5 kg 200-210 lir kg.

ni mogoče zadosti poudariti važnost komposta ozirama hlevskega gnojja za naše travnike. Vedeti moramo, da brez komposta ozirama hlevskega gnojja nikdar ne bomo dosegli velikih pridelkov. Značajno je, da kompostišče vse kar je odvrženo gnilju, tako spadajo nanj vsi rastlinski ostanki, zemlja od čiščenja kanalov in smeti iz domačega dvorišča, dodatki je tudi dilato se cest, omet zgradb, pepel in če je mogoče vsaj nekaj gnojja.
Umetna gnojila nam samo kot dodatke ozirama le začasno dvignijo košnjo. Trajne uspehe bomo pa imeli, če vsaj vsako četrto leto zadostno pojnojimo travnike tudi s hlevskim gnojem odnosno kompostom. Če smo te gnojili z gnojilno, so pač preskrbljeni z dušikom in kalijem, potrebujemo je še dodatke fosforja. Namesto gnojnice lahko damo 150-200 kg apnena dušika, čiljskega solitra ali amonijskega sulfata.
Lahke zemlje zahtevajo zlasti še gnoj s kompostom in večkrat gnojila v manjših količinah. Težje zemlje pa boljše večje hranilne snovi zase, zato lahko trosimo gnojila v daljših razdobjih (vsako tretje leto). Dober gnoj je tudi leseni pepel, vedeti pa moramo, da vsebuje v glavnem le kalij, zato ga moramo dopolniti z dušikom in fosforinimi gnojili.

AVTOPREVOZIŠKO PODJETJE

A. POŽAR
TRST - ULICA MORERI ŠT. 7
Tel. 28-373
Prevezamo vsakovrstne prevoze za tlo in inozemstvo. - Postrežba hitra. Cene ugodne

G. M. COLOMBINI & FIGLIO

PLUVOZ - IZVOZ
PLUTOVINE
in IZDELKOV
Trst, Ulica I. della Croce
TEL. 94-570
Tigr. COLINTER - TRIESTE

TRGOVINA IN DELAVNICA ČEVLEJEV

GEC ALOJZ
TRST - Piazza Tra i Rivi 2 - Tel. 31-198
Oglejte si našo zalogo damskih, moških in otroških čevljev za pomladansko sezono
CENE UGODNE

Bufet „pri Joškotu“ Trst, ul. Ghega 5

prvovrstna briška in istrska vina, dober prizriček in odlična kuhinja - Postrežba točna želi vsem cenjenim gostom veselo velikonočne praznike!

TERGESTINA COMMERCIO

IMPORT-EXPORT-TRANZIT
Trst, ulica Machiavelli 25 Pošt. pretinac 162
UVOZI: mekinu i vočne sokove, sočivo, govedino, creva, jaja i perad.
IZVOZI: pirinac, kafu, biber, čaj, margarin, pluta, rafiju, sizal, miodrije itd.

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZIŠKO PODJETJE

SOCIETÀ GORIZIANA AUTOTRASPORTI
GORIZIA - VIA DONIZETTI N. 27 - TEL. 28-45 - GORIZIA
PREVEZAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA
Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

Trdka

SILA JOŽEVIČ
IZVOZ
VSAKOVRSNEGA LESA ZA PREDELAVANJE IN KURJAVO TER JAMSKEGA LESA
TRST - Ulica F. Filzi št. 23 - Telefon 37-00

KMETOVALCI IN VRTNARJI, OBIŠČITE NAS!

MARINAC VLADICA
TRST
STRADA VECCHIA PRV ISTRIA
Umetna gnojila - Krma za živino - Prvovrstna semena lastnega pridelka in inozemska - Irte, sadna drevesa, razne cvetlične sadike, vrtnice itd. - Poljedelski stroji in druge potrebščine

ALFA ROMEO

"ARAUTO" TOMAZIČ & POŽAR
TRST UL. GALATI 24 - POŠT. BOX 245 TELEFON: 37 274 - BRZ.: ARAUTO TR 51
Izdelke svetovno znane kvalitete: AVTOMOBILE - AVTOBUSE - TROLEJBUS - KAMIONE - AVTOCISTERNE IN DRUGA SPECIALNA VOZILA - POMORSKE DIESEL MOTORJE - AVIONSKE MOTORJE - ELEKTROAGREGATE. VSAKOVRSNE REZERVNE DELICE
NUDI PRODAJNI URAD ZA JUGOSLAVIJO
Glavstvo pri plačilu!
Alfa Romeo

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	8.3.	22.3.	5/4.
Pšenica (stot. dol. za bušel)	215	220	208 1/4
Koruza (stot. dol. za bušel)	141	142 1/2	148 1/8
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	33	33	32
Cin (stot. dol. za funt)	90,87	91	96,87
Svinec (stot. dol. za funt)	14,80	14,80	14,80
Cink (stot. dol. za funt)	10,50	11,50	11,50
Aluminij (stot. dol. za funt)	23,20	23,20	23,20
Nikelj (stot. dol. za funt)	64,50	64,50	64,50
Bombaž (stot. dol. za funt)	34,10	34,20	34,25
Zivo srebrno dol. za steklenico	327	325	324
Kava (stot. dol. za funt Santos 2)	58,75	60	68,25
LONDON			
Baker (f. šter. za d. tono)	326 1/2	367	351 1/2
Cin (f. šter. za d. tono)	710	713	715
Cink (f. šter. za d. tono)	86 1/2	89 1/2	90
Svinec (f. šter. za d. tono)	103 1/2	105 1/2	105
SANTOS			
Kava Santos C (kruzejrov za 10 kg)	429	430,50	433,50

Italijanski trg

V zadnjem tednu ni bilo bistvenih izpremenb na italijanskem trgu s kmetijskimi pridelki. Povpraševanje po mehki in trdi pšenici je majhno, sicer je tudi ponudba pčila, ker so pridelovalci skoraj popolnoma izčrpali svoje zaloge. Cene so ostale neizpremenjene. Po koruzi je nekaj večje povpraševanje. Isto velja za maslo, zaradi bližajočih se praznikov. Riž se težko prodaja bodisi na domačem italijanskem trgu, bodisi v inozemstvu. V Milano so cene riža nekoliko padle. Cene krme so se pričele nižati, zlasti v Južni in Srednji Italiji - v Severni Italiji se še precej krepko drži zaradi slabega vremena. Po živini je živahno povpraševanje, kakor po klavni, tako tudi po živini za delo. Manjše je povpraševanje po praščih; edino praščiki za rejo gredo dobro od rok.
Padanje cene maslu se je trenutno ustalilo, ker je po njem večje povpraševanje, kakor že zgoraj omenjeno in ker kmetje rešijo z mliekom krmijo telčke, ki imajo ugodne cene, kakor da bi iz njega delali maslo.
Miren je trg s sirom. Cene olivnega olja se čvrsto držijo. Za vino ni posebnega zanimanja. Trgovci so previdni pri sklepanju kupelj in izjajo za tem, da bi znali cene.
Prodaja zelenjave in sadja se dobro razvija. Cene zelenjave padajo, cene sadja se pa trdno držijo na doseženih kvotacijah.

ZITARICE

V tednu do 1. aprila je cena pšenice v New Yorku napredovala od 210 7/8 na 211 7/8 stotinke dolarja za bušel. Nasproten pojav so zabeležili pri koruzi, katere cena je nazadovala od 144 7/8 na 142 1/4 stotinke dolarja za bušel. Po nalogo ameriškega ministra za kmetijstvo so državne zaloge pšenice zmanjšali za 100 milijonov buslov.

SLADKOR, KAVA, KAKAO
Cevprav je cena v New Yorku napredovala prav za malenkost, in sicer od 3,30 na 3,31 stotinke dolarja za funt, so to dejstvo zabeležili z zadovoljstvom, ker je cena sladkorja v zadnjem času padla že davno izpod minimuma, ki je bil določen z mednarodnim sporazumom. Po novem zakonu, ki je pred Kongresom, bodo sladkorne tovarne lahko prečistile več surovega sladkorja, kakor je doslej znašal kontingent (8,2 milijona ton). Vlada hoče tako pospešiti potrošnjo sladkorja. Temu načrtu so se uprli proizvajalci sladkorja na Kubi, ker se bojijo, da bo prizadet izvoz njihovega sladkorja. - Brazilska vlada namoveva ustvariti lastno zalogo kave, s katero bi manevrirala z namenom, da bi ustaliha cena. V New Yorku je cena kave napredovala, in sicer od 52,95 na 53,13 stotinke dolarja za funt. Kakao je popustil od 35,50 na 33,86 stotinke dolarja za funt. Od 18. in 19. aprila bo v Amsterdamu skupščina Mednarodnega urada za kakao.

VLAKNA

Cena bombaža je v tednu do 1. aprila v New Yorku ostala neizpremenjena pri 34,05 stotinke dolarja za funt. V sezoni 1954-55 bodo Zdržbene ameriške države izvozile samo 4.250.000 bal, medtem ko je bil prvotno napovedan izvoz 4.500.000 bal. Ako vzamemo v poštev notranjo potrošnjo bo ob koncu sffzone (1. avgusta) ostalo na razpolago še vedno 10.200.000 bal. Ta zaloga bo za 600.000 bal večja, kakor je bila v letu 1954. Tužnja očitno kupuje manj bombaza v Združenih ameriških državah, ker pričakuje, da bo cena padla. Predstavnik ameriške vlade je izjavil, da vlada ne bo več podpirala izvoza. V Aleksandriji je karnak good 1. aprila

KOVINE

Električni baker je v New Yorku zopet zabeležil skok, in sicer od 38,74 na 39,75 stotinke dolarja za funt. Vsi ameriški proizvajalci so dvignili ceno od 33 na 36 stotink dolarja za funt. To je drugo povšanje v letošnjem letu. V januarju so ceno zvišali od 30 na 33 stotinke. Kljub tej visoki ceni ne bo dovolj blaga na razpolago. Ameriški industriji bo primanjkovalo 42.000 ton bakra. Mnogo evropskih industrijev skuša nabaviti baker neposredno v Cilu. Narobili so za 180.000 ton. Ameriške družbe, ki izkoriščajo čilské rudnike, so sklenile izvoziti letos polovico proizvodnje v ZDA. - Antimon Laredo stane 28,50 stotinke dolarja; lito železo neizpremenjeno pri 56,59. Bufalo pri 56,50 dolarja za tono, staro železo pri 37,38 dol. za tono; živo srebrno 1. aprila v New Yorku 322 do 324 dolarjev za steklenico (76 funtov). Cene kovin v Zahodni Nemčiji 2. 4.: svinec 139,28 DM za 100 kg, cink 106,78 in cin 881,00 DM za 100 kg.

V SADOVNJAKU

Poskropi sadno drevje takoj, ko ocvete, proti raznim glivičnim boleznim in proti škodljivemu mrčesu. Te škodljivce lahko zatiraš z enim samim škropljenjem če uporabljaš pravilno ustrezajočo mešanico škropila (1% bordske broze z 1% Gesarola). Končati moraš s pomladanskim cepljenjem mladih in precejšnjih dreves. V kleti: Ob jasnem in lepem vremenu pretižni vnovič mlado vino, (če tega nisi storil že marca meseca). To pretakanje izvedeš s šrozi gumijasto cev za vino, da pride vino sedaj čim manj v dotik z zrakom. Klet naj bo čista in suha; zračni je ob jasnih mrzlih nočeh. V hlevu: Pomni, da sta snaga in čist zrak pol zdravju tu di za živino. To moraš krmiti umno in krma naj bo kakovostno in količinsko ustreznica živini. Molznm kravam moraš po-

Kmet in vrtnar sredi aprila

Na njivi in polju: Ozimnemu in jaymu žitu moraš trositi čiljskega ali apnena solitra, da mu pomagáš v rasti, ker so ga letošnji pozni mrzovini in moča močno zadržali v razvoju in ošibeli.
Pripravi zemljo za setev koruze. Ne smes se za prenglati s setvijo, dober ni vreme dovolj toplo (dnevna toplota nad prasega 14 stopinj C. Zemljo za koruzo moraš dobro pognojiti s hlevskim gnojem, ki ga dopolniš z umetnim gnojilom in ga potem dobro zorješ. Na 10.000 kv. m (1 hektar) podorjemo približno 200 stotov izdelanega hlevskega gnojja, 500 kg superfosfata, 100 kg amonijskega sulfata in 80 kg kalijeve soli. Priskrbi si pravočasno dobro seme križarje ali hibridne koruze - rane sorte, ki ti bo dala največ pridelka.
Zemljo, katero si zasadiš s krompirjem, moraš rahljati na vrhu in očistiti jo plevela. Tudi hrmsko peso in druge koristne rastline moraš pridno okopavati in pleti, da jim prihranili vlago v zemlji in daš svetlobe.
Na vrtu: Poskrbi, da bo v tem času vsa zemlja posejana in posajena. Tudi fižol za stročje in bučnice lahko seješ, ne da bi se bal pozebe ali slane, ki se pojavja v naših krajih le izjemoma v tem času. Na prostozitronna, v zavetne sončne lere lahko posadiš še paradiznike in tudi jajčevce. Očisti plevel po vsem vrtu, preden gre v seme. In rahlaj zemljo vsem presajenim rastlinam (glavniati solati, razenuti zelju, semeničkam kakor tudi česu, artički itd.).
V topli gredi moraš še ohraniti paradiznike in jajčevce za rezervno, če bi ti slana slučajno uničila tiste, ki si jih je pripisal na prostu. Rastline v topli gredi moraš stalno utrivjati. Ta naj bo odprta podnevi in ponoči, če le ni mraz.
V vinogradu: Končati moraš z rezanjem trti. Prav tako moraš končati s cepljenjem in z vžnjjo trti, čeprav je letošnja pomlad to opravilo dosejajo podaljšala. Požuri se s splekopajanjem ali preoravanjem zemlje v vinogradu, ker v tem mesecu lahko nastopi že prav toplo vreme in boš potem imel mnogo opravka z drugimi deli.
V sadovnjaku: Poskropi sadno drevje takoj, ko ocvete, proti raznim glivičnim boleznim in proti škodljivemu mrčesu. Te škodljivce lahko zatiraš z enim samim škropljenjem če uporabljaš pravilno ustrezajočo mešanico škropila (1% bordske broze z 1% Gesarola). Končati moraš s pomladanskim cepljenjem mladih in precejšnjih dreves. V kleti: Ob jasnem in lepem vremenu pretižni vnovič mlado vino, (če tega nisi storil že marca meseca). To pretakanje izvedeš s šrozi gumijasto cev za vino, da pride vino sedaj čim manj v dotik z zrakom. Klet naj bo čista in suha; zračni je ob jasnih mrzlih nočeh. V hlevu: Pomni, da sta snaga in čist zrak pol zdravju tu di za živino. To moraš krmiti umno in krma naj bo kakovostno in količinsko ustreznica živini. Molznm kravam moraš po-

Paradižnik upoštevajmo vredna povrtnina

Paradižnik, katerega gojitev na našem ozkem ozemlju nam omogočajo ugodne podnebne razmere, je kaj dobrodošel sadež v gospodinjstvu. Zaradi tega ga zahtevata trg, pa tudi prehranjevalna industrija v vedno večjih količinah. Vsa naša posestnik - vrtnar ali kmet - naj bi ga gojil čim več, da bo imel za dom in prodajo. Sedaj je ravno čas za sajenje te rastline. Kdor je pravočasno odrosel sadike, jih lahko presaja od konca marca in dalje v aprilu, ko se nam ni treba bati pozebe. Posebno najrajši v vrsti vsako rastlinico oddaljemo najmanj 60 cm eno od druge pa tudi bolj razrazen, ktr napraviv v dobri zemlji velik grm. Če sadimo pogosto, se teže obdeluje in preganjajo škodljivce in boleznim.
Za saditev paradiznika bi morali pripraviti zemljo že jeseni s globokim prekopanjem in dobrim pognenjem s hlevskim gnojem. Ta rastlina mnogo zahteva in prav zaradi tega izesera iz zemlje veliko hranilnih snovi, ki jih moramo nadoknaditi prav z gnojem. Ako gojimo s svežim hlevskim gnojem tik pred sajenjem, lahko povzročimo boleznim. Od umetnih gnojil potrosimo dušična, fosfatna in kalijeve gnojila tako, da napravimo mešanico 25% amonijskega sulfata, 20% kalijevega sulfata in 55% superfosfata, ki jih nakupimo v našem mestu. Izberimo vrste, ki nam najbolj ustrezajo in dajo vse kar od paradiznika pričakujemo. V pošte pridejo okrogle gladke vrste (Tonda